

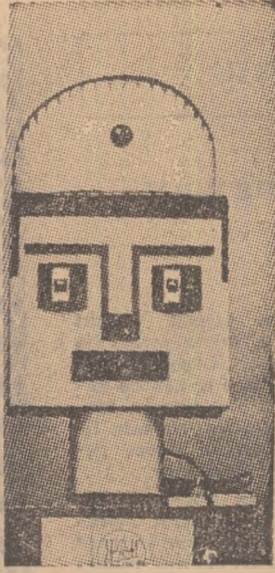
IN ACEST NUMĂR:

Biblioteca Muzeului
SALA DE LECTURĂ

PROLETARI DIN TOATE ȚĂRILE, UNIȚI-VĂ!

ANUL XXIV

**Amplifi-
catorul
de inte-
ligență**

(În pag
6-a)

Veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A.R.L.U.S.

42

(1231)

18 octombrie

1968

12 pagini,

1 leu

Trei grații '68

Foto: A. Makarov (APN)

V. Konașevici:

Ilustrație la o năvelă de Cehov (Tuș)

FOILETON

Note despre prostie

În tinerețea mea, stimați cititori, proștii mă interesau foarte mult... Nu zîmbești, pentru că face să te gîndești la ei. De aceea și spun că mă interesau foarte mult. Cretinii tineri și bătrîni sau idioșii scheletici, cu viață lungă, îmi dădeau, deopotrivă, plăceri unice.

Urmăream cu pasiune lăudăroșenia vreunui prost bătrîn, care se mîndrea că-i însurat și că în vinele lui curge sînge nobil. Că iubește cadourile iar, în orele libere, operele de artă și turta dulce cu mentă, adăugînd că dacă acum nu mai strălucește de frumusețe ca altădată, a rămas totuși foarte chipeș.

Îmi plăcea, de asemenea, să ascult pe cite un prost tînăr, care se mîndrea că are toată viața înaintea, vrînd să spună prin asta că și el o să se însoare și o să contribuie, astfel, la perpetuarea speței.

Da, îl iubeam, stimați cititori, atît de mult încît nu-i disprețuiam nici chiar pe proștii care nu erau adolescenți, dar nici copii nu se mai puteau numi, cu cizme minjite, cu buzunarele pantalonilor dădora de batiste murdare, cu fițase stricate, radiere și firimituri de piine, care aveau o uimitoare poftă de mîncare și niște ochi în care se citea totdeauna recunoștința atunci cînd, cu bărbia lipită de masă, își sorbeau ceaiul, pufnînd de rîs.

Începusem chiar să le dedic ditirambi... Dar proștii mi-au tăiat-o scurt.

— Hi, hi... i-am auzit într-un glas, oglîndindu-se unii în ochii celorlalți, bucurîndu-se anticipat de istețimea răspunsului lor:

— Hi... cine zice ăla e!

Ce e drept e drept, de glumit nu se putea glumi cu ei.

Mai tîrziu, am întîlnit atîtea specimene ale acestui gen încît am căzut, într-adevăr, pe gînduri.

Am întîlnit specimenul prostului răutăcios. Cititorule, teme-te de răutatea prostului! Prostul răutăcios nu e pandantul prostului obișnuit. Prostul răutăcios nu se mîndrește cu faptul că e însurat, ci cu genialitatea rui.

Văzînd că nu-și suflecă niciodată minciunile, ca ceilalți oameni, se socotește un geniu. Și la fel gîndește și în multe alte privințe. Într-adevăr, priviți-l! Ce scînteie de ironie strălucesc în ochisorii de porc, sub fruntea-i teșită!

Acest tip m-a determinat să-mi îndrept atenția asupra canaliilor.

Le cunoști, desigur, cititorule! Cu-

noști, desigur, tipul de canalie „simplă” și tipul de canalie „cinstită”. Acesta din urmă, cavalier al onoarei, care te-ar tăia pentru că ai furat o bucată de piine și te-ar ucide pe loc dacă te-ar vedea comportîndu-te nepoliticos cu o femeie, se îndreaptă după aceea spre o anumite instituție veselă de la marginea orașului și petrece acolo după pofta inimii.

Dar, mai cu seamă, fii atent la noul tip de canalie. E o culme a creațiunii.

Ce fel de făptură e? Vai, cititorule, nu-ți pot spune decît două cuvînte. Trebuie văzut. Face porcării cu nemiluita, în dreapta și în stînga, convins că în străfundurile ființei sale, e curat ca albastrul cerului de primăvară. Cea mai importantă particularitate a lui e răspunsul pe care-l are gata pentru oricine atunci cînd e întrebare de „afacerile” lui.

Acest răspuns, ca orice idee mare, este uimitor de simplu, dar atît de convingător (are în el un fel de vrajă) încît toată lumea îl acceptă, crezînd că justifică și explică tot și toate, totdeauna și pretutindeni.

— Ești o canalie!... Începe cineva să-i spună acestui „subiect cu răspuns”, fierbînd de o nobilă indignare.

Și „răspunsul” urmează imediat. Canalie îl privește liniștit, cu demnitate, enigmatic.

— Știu, răspunde el. Știu foarte bine tot ce am făcut.

— Și totuși...

— Totuși.

Tăcere grea! Uimire!

Ce forță, ce liniște enigmatică iradiază acest răspuns! Ce poate fi mai simplu?

Răspunsul are darul de a-l transforma cu desăvîrșire pe interlocutorul canaliei. Cum să vă descriu transformarea? Nu pot. Dar ce am observat, e că interlocutorul se prosteste, se prosteste de tot.

— Da, da, îl auzi bolborosînd. El știe...

Și i se pare că canalie nu mai e pur și simplu o canalie, ci cu totul altceva, o ființă superioară, enigmatică.

— Știe el ce știe... Atunci?

Și în timp ce interlocutorul nostru rămîne tîntuit locului de mirare, canalie își ia tîlpășița, fluierînd.

Simplu, ca bună ziua...

1895

Ivan Bunin

INTERVIU

Mary Hemingway
la Moscova

Mary Hemingway a vizitat recent Uniunea Sovietică. Cu acest prilej a fost și oaspetele revistei „Literaturnaia Gazeta”. Într-o convorbire avută cu redactorii acesteia, soția lui Ernest Hemingway, legatară a moștenirii sale literare, s-a referit la cîteva opere rămase în manuscris și la soarta lor.

Printre ele se află un mare roman, din păcate neterminat, cu titlul „Grădina raiului”, a cărui acțiune se petrece în Franța, imediat după primul război mondial, în mediile de americani ce trăiau, pe atunci, la Paris. Deși manuscrisul are peste 1400 de pagini, romanul n-a fost definitiv pus la punct și Mary Hemingway se opune cu îndrăjire publicării lui în această formă sau completat de un condei străin.

Într-o situație mai bună se află un alt manuscris, cu titlul „Pe apă, pe pămînt și în aer”. Este o carte despre cel de-al doilea război mondial. Hemingway n-a reușit să-și ducă la bun sfîrșit intențiile nici în acest caz, dar se pare că partea destinată luptei împotriva submarinelor în Marea Caraibilor poate fi considerată ca terminată.

Dintre operele în manuscris terminate, a văzut lumina tiparului romanul „Sărbătoarea care este totdeauna cu tine”.

În discuția cu redactorii revistei „Literaturnaia Gazeta”, Mary Hemingway a vorbit mult despre corespondența soțului ei. „Scrisorile lui, a spus Mary Hemingway, sînt extrem de interesante și spirituale. Odată, în Cuba, ne-am îmbolnăvit amîndoi deodată și am zăcut în casa noastră în camere diferite. Cu acest prilej mi-a scris niște scrisori foarte caraghioase și amuzante. Cînd eram departe de el, îmi soris în fiecare zi...”

Cu toate acestea și cel puțin atîta timp cît Mary Hemingway se va afla în viață, corespondența scriitorului nu va vedea lumina tiparului, respectîndu-l-se astfel dorința expresă.

La întrebarea: „Nu vă scrieți amintirile despre soțul dumneavoastră?”, Mary Hemingway a răspuns:

— Îmi scriu, încet-încet, autobiografia. Evident, nu-i numai o carte despre mine, ci despre întîlnirile mele cu un mare număr de oameni interesanți. În centrul ei se va afla Ernest. Am fost adevărați prieteni. Aș dori ca cei ce nu l-au cunoscut personal să-l afle viu în cartea mea, cu obiceiurile și particularitățile sale. Prin firea lui, soțul meu era un vagabond, nu un om de birou. Iubea natura, animalele și tot ce ținea de regnul vegetal. Dar mai mult decît orice, iubea oamenii simpli, iar aceștia l-au iubit la rîndul lor.

Mary Hemingway a anunțat că, în curînd, va apărea o amplă biografie a soțului ei, sub semnătura lui Carlos Becker, care a folosit pentru documentare și corespondența scriitorului.

DOCUMENTE

Un avocat
ieșit din comun

Revista „Sibirskie ogni” a publicat un ciclu de povestiri documentare, semnate de V. Șalaghinov, despre activitatea de avocat a lui Lenin. Este o perloadă puțin cunoscută din viața lui Lenin, în cursul căreia el și-a exercitat profesiunea mai întîi la Samara și apoi la Petersburg.

După căutări, multă vreme infructuoase, V. Șalaghinov a reușit în cele din urmă să găsească dosarele ce atestă activitatea de jurist a lui Lenin la Samara între anii 1892—1893. Arhiva instanțelor judiciare din Petersburg în fața cărora a pledat Lenin a fost distrusă de un incendiu.

Din datele obținute de autorul povestirilor documentare amintite mai sus,

cartea

rezultă că Lenin a pledat la Samara trei cazuri civile și cincisprezece penale.

Primul proces în care tînărul Ulianov a apărut ca avocat a avut loc la 5 martie 1892. În fața completului de judecată a fost tradus „țaranul Vasili Fiodorovici Molenkov, învinuit de pungere a bisericii”. Actul de acuzare specifică: „În ziua de 12 aprilie 1891, în satul Șilanski Kliuci din gubernia Samara, țaranul Vasili Molenkov a intrat în bătăniea satului. În prăvălie se aflau țaranii Mihail Borisov și Fiodor Samsonov. În discuțiile cu ei, Molenkov, în stare de ebrietate, a început să se certe și să injure pe Maica Domnului și Sfînta Treime”.

Împrecinatul a fost dat în judecată pe baza articolului 180 din Codul penal care prevedea aspre sancțiuni pentru cei ce calomniau biserica sau aveau o atitudine ireverențioasă față de cultul pravoslavnic.

Din păcate, nici în acest caz și nici în celelalte cazuri pledate la Samara nu s-au păstrat și pledoariile lui Lenin.

MICA ISTORIE
LITERARĂBiblioteca
lui Turghenev

Autorul romanului „Fum” era un pasionat bibliofil, pasiune moștenită de la înaintașii săi, o dată cu o impunătoare bibliotecă. Fondatorii acesteia au fost frații bunicului său după mamă: Alexei și Piotr Lutinnov. Biblioteca avea peste douăzeci de mii de volume de Voltaire, Montesquieu, Mably, care ocupau un loc important în biblioteca lor. Aceasta cuprindea, de altfel, și multe rarități ca, de pildă, un exemplar din „Candide” în manuscris.

Unele din aceste cărți au căpătat o a doua viață, în paginile lui Turghenev.

Scriitorul s-a ocupat îndeaproape de biblioteca moștenită, sporindu-i neîncetat fondul de cărți. În biblioteca lui și-au găsit adăpost o parte din cărțile lui Belinski, după moartea scriitorului.

Turghenev obișnuit să-și iscălească cărțile din bibliotecă și să specifice data și locul de unde au fost cumpărate. Mai tîrziu, și-a procurat un ex-libris cu care și-a însemnat cărțile și pe care îl reproducem aici.

Pasionat cititor, el nota ample observații pe marginea volumelor parcurse.

LA 2750 DE ANI

Orașul veșnic tânăr

Erevan, capitala R.S.S. Armene, sărbătorește zilele acestea 2750 de ani de la întemeiere. Un bloc de piatră, cu o inscripție cuneiformă, vestește din adîncul veacurilor că întemeietorul ei a fost Arghiști, fiul lui Menum, regele statului Urartu, care și-a durat cetate pe locul actualei capitale în anul 782 î.e.n.

Răscruce a multor vicisitudini ale istoriei, bătrînul Erebuni a fost de

de masă în construcția clădirilor im-primă Erevanului o pecete particulară, de indiscutabil farmec. Ansamblul urbanistic al centrului, clădirea Operei, a Academiei de Științe, sediul C.C. al partidului și o sumă de alte edificii monumentale se remarcă prin armonia proporțiilor și printr-o reușită punere în valoare a specificului național.

Acum, blocuri de 9—12 etaje marchează o nouă etapă în viața orașului, momentul cînd acesta a devenit o importantă cetate industrială — cu numeroase și importante uzine de mașin-unelte pentru industria grea, ușoară și alimentară, de mașini electronice de calcul, cu mari uzine chimice și electronice etc. — și un vast centru cultural, cu 80 de instituții și institute de cercetări care aduc un aport sensibil

Hotel din centrul Erevanului

nenumerate ori ars și dărîmat pînă la temelii, dar, neînduplecați ca graniturile și bazalturile munților Armeniei, locuitorii săi l-au refăcut și reinălțat fără istov. În veacul al 7-lea al erei noastre, amintesc străvechi izvoare, Erevan era astfel o cetate atît de puternică încît toate atacurile arabiilor — aflați atunci în plină expansiune — s-au frînt de zidurile ei.

Apoi, timp de patru secole, orașul a trecut de 14 ori cînd în stăpînirea turcilor, cînd în aceea a perșicilor, îndurînd un lung, dureros și mereu reînnoit martiriu.

Devenit pînă la urmă un mărunt orașel de graniță al împărăției țariste, la mijlocul veacului trecut falnică cetate de odinioară nu mai era decît un prizărit tîrg asiatic, cu ulițe strîmbe, mizere căsuțe de lut și niște anemice ateliere. În preajma primului război mondial, Erevanul avea 30 000 de locuitori, care se îndeletniceau în cea mai mare parte cu grădînăritul...

Și iată acum alte două jaloane care, în elocvența lor, fac inutil orice comentariu. În 1939, orașul număra 200 400 locuitori, iar la 1 ianuarie anul acesta 800 000.

Încît cînd ajungi acum în capitala Armeniei venind cu avionul dinspre nord, dinspre Moscova, descoperi dintr-odată, îndărătul înălțimilor care o înconjoară, panorama fastuoasă a unui mare oraș modern.

Planurile de reconstrucție au respectat, cu fericite rezultate, principiul încadrării creației arhitectonice în pitorescul naturii ambiante. Tuful roz și galben, bazaltul, granitul, cremenea și alte pietre colorate utilizate pe scară

la dezvoltarea gîndirii științifice din U.R.S.S., și 11 instituții de învățămînt superior ce înmănușează 40 000 de studenți.

În ultimii ani a fost pus la punct un proiect general de raționalizare a orașului care prevede, printre altele, că pînă în 1980 el să ajungă la 900 000 de locuitori. În acest răstimp, se va sistematiza centrul, se va construi mult pentru acoperirea nevoilor populației — asigurîndu-se un minim de 12 m² de cap de locuitor — se vor executa tronșoane de circulație subterane...

La 2750 de ani, Erevanul începe o nouă tinerețe.

AUR

Un cap de cal
cît o herghelie

Fondul de diamante al U.R.S.S. posedă o pepită de 36,21 kg., extrasă acum peste o sută de ani din valea rîului Miass, în Uralul de sud. Zilele trecute minele aurifere din această regiune au sărbătorit al 170-lea an de la deschiderea lor.

Dar, cu toate că din adîncurile lor au fost scoase la suprafață în acest lung răstimp comori realmente fabuloase, rezervele nu le-au scapat. Într-un rînd, aici a fost descoperit un adevărat cuib de pepite, cu o greutate totală de peste 42 de kilograme. Iată cum descrie evenimentul un martor ocular.

„La aflarea vestii ne-am năpustit cu toții spre gura exploatării. Acolo se afla un bolovan de forma unui cap de cal, o masă verde închisă cu pete galbene. Cîntărea 14 kilograme și 231 grame. Apoi, un minier a scos o nouă pepită de 9 kilograme și 386 grame. În total, într-o săptămînă, din același loc s-au extras 43 kilograme de aur“.

De atunci au trecut ani. Dar valea auriferă a rîului Miass continuă să mai rezerve și acum, din cînd în cînd, astfel de surprize, evident în afară de producția obișnuită, realizată cu mijloace tot mai perfecționate. Recent a intrat, de pildă, în funcțiune o dragă cu capacitatea de 250 de litri. În exterior, instalația seamănă cu o obișnuită navă fluvială. Comandantul ei urmărește de la un unic panou de comandă, cu butoane și beculi multicolore, întreg procesul de extracție și prelucrare a rocii aurifere. El poate interveni în orice moment în desfășurarea procesului printr-o simplă apăsare pe un buton.

Paralel cu munca de exploatare, pe valea Miass continuă intens explorările.

Geologii caută noi zăcăminte atît în perimetrul existente, cit și în împrejurimi.

Hotarele văii aurifere se lărgesc astfel mereu.

ZĂCĂMINTE

Un suvenir de
40 de milioane de ani

O bucată de ambră, galbenă ca mie-rea. În interiorul ei o insectă parcă vie și care aduce uimitor de bine cu fînțării ce zumbăie în pădurile seculare din jurul Moscovei. Dar imprudenta insectă a fost capturată de ambră în curs de formare acum aproximativ... 40 de milioane de ani!

Ambră, pe care elegantele lumii o socotesc la fel de decorativă ca o piatră prețioasă, e cunoscută încă din antichitate. În țările meridionale era la mare cinste ca obiect de podoabă, dar în patria ei septentrională, consemnează cronicile, era considerată doar ca un admirabil combustibil.

Ambră era culesă de pe plajele Balticii sau căutată de plonjori pe fundul mării, așa cum procedază în zilele noastre pescuitorii de perle. Mai tîrziu, omul a învățat s-o „decorticheze“ din adîncuri și ambră urca la suprafață, întrucît densitatea ei este aproape egală cu cea a apelor. Acum, depozitele de ambră din Baltica sînt exploatate, cu mijloace moderne, de către o fabrică specializată din Kaliningrad. Zăcămintul din această regiune este considerat al doilea din lume ca întindere, și e amintit în enciclopedii, ghiduri și manuale de geologie. Pe bund dreptate de altfel, căci „pămîntul albastru“, argilele care conțin ambră, se află aici la numai șapte metri sub nivelul mării și are o grosime de opt-nouă metri.

Din depozitul de la Kaliningrad se extrage o cantitate uriașă de ambră: patru tone pe zi, ceea ce presupune șantier și materiale de exploatare perfecționate. Mai întii, puternice hidromonitoare execută în strat incizii și afinează pămîntul. Apoi intră în acțiune excavatoare pășitoare cu o capacitate de cinci metri cubi și prețiosul pămînt albastru este încărcat în convoaie de vagonete remorcate în tăcere de tractoare electrice.

În sfîrșit, o nouate în materie de prelucrare a ambrei. Pînă acum se credea că ambră poate fi cel mai bine pusă în valoare în combinație cu argintul, care-i scoate în evidență bogata gamă de tonuri galbene. Există însă și un tip de ambră cu tonuri șterse, metalice, care contrastează cu reflexele calde ale aurului, și personalul combinatului din Kaliningrad, îndrăgostit de „piatra soarelui“, a început să lucreze canodopere din aur și ambră, lansînd astfel o nouă modă.

rimentatorii tocmai se pregăteau să facă proba unui scafandru. De unde pînă atunci costumul zăcuse neînsușit pe „standul de probă“, la simpla deschidere a unui robinet aerul suflat în el l-a trezit parcă la viață: costumul a început să se „întindă“ ca după somn, și-a încordat fiecare cusătură, fiecare „articulație“ a umerilor, genunchilor, coatelor. După ce a fost umflat ca o minge de fotbal, un dispozitiv automat a întrerupt presiunea. Încercînd să-i îndoie mincile întinse lateral, reporterul a constatat că erau elastice ca niște furtunuri de pompieri. O mînușă i s-a „smucit“ chiar din mînă și l-a lovit dureros peste genunchi. Întrebînd cît de comod se simt cosmonauții într-un astfel de costum, i s-a propus să-l încerce. Din clipa aceea au început pentru el niște peripeții pe care le-a relatat cu lux de amănunte.

„...Deși mișcările îmi erau deja încătușate de presiunea din „armură“, aerul continua să-mi umfle mai departe costumul. Mi-am amintit atunci că în Cosmos această presiune interioară îl apără pe om împotriva vidului din Univers, dar gîndul nu m-a ușurat totuși. Ca să-mi pot lua de jos știloul care-mi căzuse din buzunar, a trebuit să „ridic“ pe umeri circa 80 de kilograme. Mă mișcam cu mare greutate: scafandru nu era pe măsura mea. De aceea și dificultățile de care mă loveam erau mai mari decît cele de care se lo-

Scafandru nu e numai un costum. El are îndeosebi menirea de a-l izola pe om de un mediu nociv.

vesc în realitate cosmonauții. În plus nu aveam nici antrenamentul necesar... Un singur lucru a fost plăcut. Ventila-toarele invizibile au „adunat“ într-o clipă toată căldura din interiorul costumului și imediat am simțit o răcoare înviorătoare...“

Un scafandru nu e numai un costum. De altfel, chiar cuvîntul, compus din „Skaphē“ care înseamnă „barcă“ și „andros“ — om, definește o construcție care îl izolează pe „andros“ de un mediu lichid sau gazos. Scafandru se compune dintr-o sumedenie de dispozitive și mecanisme automate, complicate dar desăvirșite. Dar să vedem mai de aproape cum arată un astfel de costum urmînd descrierea, făcută de același reporter, a scafandrului purtat în călătoria sa cosmică de Alexei Leonov. Mai exact a unei copii a acestuia expusă într-unul din atelierele uzinei. Costumul se afla pe o masă în preajma panoului de comandă al conductelor principale de oxigen și aer. El avea „plcioarele“ încălțate în cizme albe cu talpa groasă, iar pe „mîinile“ scurte purta mînuși. Casca metalică cu filtru de lumină „privea“ spre tavan. Alături de scafandru, într-un stand care imita cabina unei nave cosmice, era montat sistemul care menține viața cosmonautului în incinta navei. Acesta se compune din tot felul de aparate de oxigen, instalații de recondiționare a aerului, aparate de măsură, ventilatoare, o rețea de conducte pneumatice și electrice. Scafandru propriu-zis este și el o parte din acest sistem. În sfîrșit, sistemul mai cuprinde și așa numitele rezerve mobile, pentru un eventual accident. Ele se compun din brichete cu prînzuri și cîine, protejate de mică cantitate de aluminiu, luminări fumigene frumos colorate, ciocănele ușor de mînușit, chibrituri care pot aprînde și apa, un praș pentru speriat rechini și chiar cîrlige de pescuit, momeală pentru pești și sfoară pentru undiță.

Principala îndatorire a colectivului uzinei de scafandre este asigurarea vieții și securității cosmonauților. Tehniciienii atelierului de încercare a costumelor le probează uneori în sute de situații neprevăzute, pe care le învețează ei înșiși, riscîndu-și chiar viața și sănătatea pe Pămînt pentru izbînda în Cosmos a muncii lor.

Subiect actual

Desen de A. Nekrasov

LA ORDINEA ZILEI

Unde se îmbracă
cosmonauții

Un reporter a vizitat recent uzina care confecționează scafandre pentru cosmonauții sovietici. După ce a trecut prin mai multe ateliere, a zăbovit în secția de încercare a costumelor. Expe-

actualitatea

SINGAPORE

SUB

BOMBE III

O bătălie pierdută înainte de a fi început

Curînd se petrecu lucrul cel mai cumplit. Timp de cîteva zile cerul fu acoperit de fumul negru și gros care se ridica de la baza navală. Mai întîi, populația crezu că fuseseră bombardate rafinăriile, apoi se răspîndi zvonul că incendiul era opera englezilor. Deși părea o aberație, zvonul fu confirmat la o conferință de presă neoficială. De fapt, însă, situația era mult mai gravă: nu numai că rafinăriile fuseseră incendiate cu bună știință, dar, mai mult, flota britanică evacuasă complet baza navală din Singapore.

Posedînd un bazin de 22 de mîle pătrate, locuințe pentru 12.000 de muncitori și aproape un oraș întreg cu cinematografe, biserici și 17 terenuri de fotbal, baza era cel mai elocvent simbol al supremației britanice în Pacific. Fuseseră construite anume pentru momentul critic prin care tocmai trecea Anglia. Dar, culmea ironiei, fuseseră părăsită exact în acest moment.

George Hammond își amintește tabloul dezolant care se înfățișă în fața primelor unități militare, care intrară în baza cîndva atît de animată: cazarmile și clădirile administrative erau pustii, peste tot zăcea echipament azvîrlit la voia întîmplării. Pe paturile nestrînse din cazarmă se vedeau centiroane cu cataramele numai pe jumătate lustruite, mesele din cantină erau acoperite cu farfuriile lăsate în mare dezordine și din care nu fuseseră consumate toată mîncarea. Deasupra grămezilor de gunoi roia puizerie de muște.

Unitățile militare începură un adevărat „jaf cu aprobare oficială”, burdușindu-și sacii de campanie cu cămăși, pantaloni și bocanci. (Pentru transportarea tuturor efectelor lăsate de marinari ar fi fost nevoie de 120 autocamioane care să facă trei curse pe noapte). Apoi soldații prădară depozitul ticsit cu cartoane de țigări și conserve de carne și fructe. În timp ce-și umplea buzunarele cu țigări, un soldat îi spuse lui Hammond: „Drept să-ți spun, am senzația că smulg un inel din degetul unui mort care nu s-a răcit încă”.

Invazia

În seara de 8 februarie, puțin după ora 10, cerul întunecat al insulei fu spintecat de două rachete, una roșie și alta albastră. Era semnalul de debarcare a japonezilor în Singapore. Japonezii declanșaseră ofensiva împotriva țărmlui nord-vestic, exact în regiunea din preajma digului care ar fi trebuit apărută după părerea generalului de brigadă Simson. Generalul Percival fusese însă convins că ei vor ataca țărmul nord-estic și concentrase acolo principalele forțe, lăsînd în partea opusă a litoralului o singură divizie australiană.

Japonezii erau bine pregătiți. Trei divizii, comandate de generalul Yamashita, fuseseră ambarcate la bordul a trei mii de nave, două sute de bărci de cauciuc și o sută de pontoane. Trupele japoneze se antrenaseră în vederea debarcării timp de o săptămînă, din zori și pînă în noapte, în sumedenia de goluri și rîulețe din preajma orașului Johore.

Primul val, alcătuit din 4000 de veterani care luptaseră în China, intrase în golf în mare secret, fără să folosească nici o lumină. Comandamentul britanic instalase un sistem perfecțio-

nat de reflectoare pentru luminarea apei, dar nici servanții aparatelor, nici artileristii nu primiseră indicii că ar fi amenințați. Deși australienii deschisese un foc nimicitor împotriva primelor două grupuri de nave inamice, japonezii izbutiseră să debarce pe țărm pe toată linia frontului.

Înainte chiar de a-și fi putut da seama despre ce era vorba, soldații australieni trebuiră să lupte corp la corp cu dușmanul care îi încercuise. Australienii înjurau de mama focului și se izbeau unii de alții în bezna de nepătruns. Cum nu aveau busole de mîna ca japonezii, pierdură din vedere golful și se treziră atacați și din spate. Nu se puteau orienta în întunericul din junglă. În dimineața zilei de 9 februarie japonezii ocupau poziții sigure în insulă.

Imediat ce știrile despre invazie fură confirmate oficial, generalul de brigadă Simson se duse la Sir Shanton Thomas și-i ceru stăruitor să incendieze și să nimicească totul. Guvernatorul cercetă cu luare aminte lista cu obiective civile și interzise lui Simson să distrugă circa 40 de întreprinderi ale chinezilor. Cîteva dintre ele erau uzine mari, utilitate modern. „De ce, Sir?” întrebă Simson nedumerit. Thomas îi răspunse cu o frază care-l urmări multă vreme pe general: „E o măsură

necruțată erau însă ucii de piloții japonezi. Aceștia îi mitraliau cu înverșunare pe răniți. În felul acesta muriră circa două sute de oameni.

Adevărul despre coșmarul trăit de Singapore putea fi citit pe străzile lui. Arterele principale din centrul orașului erau pline de chinezi și indieni care fugeau spre zona răsăriteană a insulei. Erau atît de înspăimîntați încît ar fi plecat oriunde numai să nu cadă în mîinile japonezilor. Tancurile inamice ocupară satul Bukit Timah, important punct strategic și curînd începură în oraș lupte corp la corp; bătălia se dădea pe hipodrom și pe gazonul verde al clubului de golf — locuri care așteptau de „vremurile bune de odinioară”.

Moartea răniților

Spre sfîrșitul zilei, trupele aliate și un milion de locuitori pașnici se aflau într-o zonă încercuită, al cărei perimetru se îngustase pînă la 2 mîle și jumătate.

Vineri, 13 februarie 1942, instituțiile guvernamentale din Singapore își încetară total activitatea. În văzduh plutea un iz de carne arsă, fum și praf de pușcă. Apa care țîșnea din conductele sparte inundase străzile presărate cu

Centrul orașului era o mare de flăcări

care ar putea dăuna moralului locuitorilor”. Într-o singură problemă dădu guvernatorul dovadă de fermitate: interzise categoric consumul și vînzarea de băuturi alcoolice începînd din ziua de 13 februarie.

Singapore — „orașul viselor” — se transformă astfel într-un coșmar. Toate clădirile rămase în picioare fură preschimbate în spitale de campanie. Aceeași soartă o avu și catedrala Saint-Andrew. Prin înlăturarea băncilor se făcu loc pentru paturi și brancarde, iar sacristia deveni sală de operație, unde medici și surori epuizați lucrau zi și noapte fără răgaz.

Toate spitalele fuseseră atinse de bombe, dar nimic nu se putea compara cu atacul cumplit asupra spitalului Tearsal, deși pe acoperișul de trestie al celor cîteva căsuțe care îl adăposteau se putea distinge clar semnul Crucii Roșii. „Clădirile spitalului fuseseră transformate într-un infern; limbile de foc atingeau 30 de picioare înălțime” — relată mai tîrziu „Buck” — pe numele lui întreg Buckeridge, din serviciul auxiliar de pompieri, venit la fața locului imediat după bombardament. Buckeridge văzuse șase oameni urlînd de durere care ieșiseră ca prin minune dintre flăcări. Fuseseră cuprinși de vîlvătaii din cap pînă în picioare. Cei care izbuteau să se salveze de focul

cadavre. Avioanele japoneze zburau jos deasupra arterelor principale; orașul era fîntat tot timpul sub tirul artileriei grele.

Marele spital militar Alexandra se afla în zona spre care japonezii își îndreptaseră lovitura principală. Vreme de două zile, brigada I-a malayeză izbutise să apere principalul sector strategic Pasir-Panjang din vestul orașului. Dar în cursul zilei de vineri, o puternică unitate japoneză străpunse apărarea.

Nu bătuse de ora două cînd trupele japoneze ajunseră în preajma spitalului. După un scurt schimb de păreri, personalul medical socoti că predarea era singura soluție în situația creată. Și în clipa cînd japonezii intrară în curtea spitalului, le ieși în întîmpinare locotenentul Weston. În timp ce primii soldați niponi se îndreptau în fugă spre ușa spitalului, solul rămase nemișcat în fața intrării, ținînd strîns în mîna steagul alb; deși se temea de ocupații, locotenentul nu bănuia totuși că-i venise sfîrșitul. Fără să stea o clipă pe gînduri, japonezii îl străpunseră cu baionetele. În timp ce nefericita victimă se stîngea din viață în chinuri groaznice, un grup de soldați dădu buzna în coridorul secției de chirurgie. Personalul medical stătea în picioare, cu mîinile ridicate; un căpitan, cel mai mare în grad, făcu un pas înainte și

arătă spre brasardele cu Crucea Roșie. Contrar așteptărilor, această atitudine a personalului nu sluji la nimic; japonezii îi alungară pe medici în curte și îi uciseră la fel ca pe Weston.

Apoi soldații scoaseră din saloane circa 200 de răniți și restul personalului. Răniții, dintre care mulți erau în stare foarte gravă, fură legați între ei în grupuri de cîte patru-cinci inși și obligați să meargă, sub razele fierbinți ale soarelui de amiază, spre dependințele din spatele clădirii spitalului; acolo îi zvîrliră claie peste grămadă în cîteva încăperi mici. Treptat-treptat însă camerele se goleau, pentru că la anumite intervale japonezii veneau și luau cîteva răniți pe care-i scoteau în stradă. Nefericiții dinăuntru auzeau urlete sfîșietoare, după care soldații se întorceau să ia o nouă serie, ținînd de fiecare dată să-și șteargă în fața lor singele de pe baionete. Ceva mai tîrziu, un proiectil nimeri direct în clădire, spîrgînd geamurile și ușile. Mulți răniți și infirmieri muriră din cauza exploziei, dar opt inși izbutiră să iasă în curte. Cinci dintre ei fură ucii pe loc; ceilalți avură norocul să scape. Au fost singurii supraviețuitori.

În timp ce japonezii străpungeau linia de apărare de lingă Pasir-Panjang, pe chei era un infern de nedescris. Comitetul de evacuare hotărîse să imbarce circa 1200 de specialiști de înaltă calificare care puteau fi de folos în alt sector al frontului. Conform planului, specialiștii urmau să fie transportați la bordul cîtorva nave mici. La ora 3,30, pe chei se adunase o mare mulțime de oameni. Deodată, deasupra ei se ivi un bombardier japonez și răsunară cîteva explozii. Cîteva oameni din mulțime fură ucii. Panica luă proporții. Femeile cărorora li se îngăduise să intre pe poartă începură să plîngă în hohote văzînd că bărbaților lor li se interzice accesul. Cîteva inși se smulseră din mulțime și se îndreptară în goană spre porți, alții începură să vocifereze împotriva poliștilor. Se iscă o busculadă, așa încît poliția primi ordin să tragă cîteva salve în aer, deasupra capetelor mulțimii.

Un nou Dunkerque

La ora 18,30 navele erau tixite și accesul pe chei fu oprit. Amiralul Spooner, care se ocupa de problema evacuării, urcă la bordul unei mici șalupe, unde-l găsi pe vicemareșalul de aviație Palford. Se spunea că într-o discuție avută cu generalul Percival, vicemareșalul declarase: „Cred că dv. și eu sîntem vinovați de ceea ce s-a întîmplat dar, martor mi-e Dumnezeu, am făcut tot ce s-a putut, ținînd seama de posibilitățile pe care le-am avut”.

Era o flotă de vase mici, inclusiv bărci cu rame, jonci, goelete, iahturi și șalupe de agrement. Cei aflați la bordul ei nu bănuiau că într-un coridor îngust din sudul insulei îi aștepta amiralul japonez Osawa cu două crucișătoare, un portavion și trei distrugătoare. Cînd flota se apropie de inamic, acesta deschise un foc nimicitor. Din pricina exploziilor, micile ambarcațiuni începură literalmente să zboare deasupra apei. Cel puțin patruzeci de vase fură scufundate.

Cam în același moment, un alt grup de nave, care părăsise portul ceva mai înainte, nimeri într-o capcană asemănătoare și avu aceeași soartă. Un mic număr de inși izbuti să se salveze și se refugie pe insulițele din preajma arhipelagului. O bună parte dintre ei murî însă apoi din cauza lipsei de mîncare și apă sau a bolilor tropicale. Printre victime se aflau amiralul Spooner și viceamiralul de aviație Palford, care se stînseră după două luni de cumplite privațiuni pe o insuliță din preajma țărmului Sumatrei.

N. Barber

(Va urma)

CINEMA

Personaje în zig-zag

Orășelul X a fost răscolit de o știre senzațională: Oreșnikov de la atelierul fotografic din localitate a câștigat o sumă enormă cu o obligație cumpărată pe bani iliciti. Anonim până atunci, Oreșnikov devine peste noapte o celebritate. Așa începe zig-zagul succesului său și filmul cu acest titlu, la care lucrează regizorul Eldar Riazanov, cunoscut autor de comedii cine-

Lidia Sergheevna visează un cavalier cu bani...

matografice („Noapte de carnaval”, „Fericiți-vă automobilul” ș.a.).

„Zig-zagul succesului” are zece personaje principale, în cea mai mare parte salariați ai atelierului fotografic „Contemporanul”, un nume cam pretențios pentru onorabila, dar modesta menire de a immortaliza pe peliculă „anfășuri”, profuluri, nunți, petreceri, înmormintări și alte evenimente vesele sau triste. Cine sînt cei zece?

Să începem cu eroul. Oreșnikov (Evgheni Leonov) este un fotograf modest, romantic din fire și victimă a filmelor polițiste. El șterpelește din banii sindicatului nu fiindcă ar avea înclinații rele sau ar spera să facă avere din cotizațiile percepute de la cei cîțiva sindicalisti cîți are atelierul, ci fiindcă vrea ca viața lui să fie ca la cinema.

Lidia Sergheevna (Irina Skobțeva), laborantă, este o femeie frumoasă, egoistă și care n-a renunțat la visul de a întîlni într-o zi un cavalier cu bani. Acest cavalier devine Oreșnikov

din clipa cînd se trezește posesorul l-mensei sume. E drept, chipul rotofei al lui Evgheni Leonov nu prea se potrivește cu imaginea falnicului cavalier din visul ei, dar la atîția bani exigențele estetice pot trece pe planul doi.

Soțul Lidiei Sergheevna (G. Roninson) este un ins atît de șters încît auto-rii nici nu s-au ostenit să-i dea nume. Medic roentgenolog, el stă aproape toată ziua în întuneric și de acolo o gelozește pasiv pe frumoasa și întreprinzătoare-i nevastă.

„Femeie nemăritată și de aceea energică” — așa e prezentată în scenariu Alevtina (Valentina Talizina), funcționara care primește comenzile. Logodnicul ei (Evgheni Evstigneev) este un tip posomorît și practic. El recunoaște fățiș: „Nu ești tu chiar un dar de la Dumnezeu, dar nu-mi dai bătaie de cap”.

Tovarășul Polotențev (A. Gribov), directorul atelierului, este un biet om copleșit de griji, cu o familie numeroasă: zece copii. Directorul nu este, însă, decît cu numele capul familiei. De fapt totul decide energica și înțeleapta lui soție Vera (A. Dimitrieva). Polotențev nu face un pas fără să se sfătuiască cu Verocika lui. Chiar în plină cursă după Oreșnikov și Lidia Sergheevna, care au pus mîna pe bani și au fugit, el găsește o clipă liberă ca să-i telefoneze: „Vera, iar ne pierdem profilul moral. Ei au furat banii, iar noi fugim după ei. Ce să facem?” Si primește un sfat înțelept: „Descurcați-vă!”

Ira și Iura (S. Starikova și B. Suslov), tineri căsătoriți, nu visează decît o locuință, unde să-și poată întemeia căminul mult dorit. De aceea nu participă cu întreaga ființă la evenimentele senzaționale care se derulează sub ochii lor.

În sfîrșit, Olecika (Valentina Telicikina) „al cărei farmec nu are limită” — cum precizează autorii. Olecika n-are nici o legătură cu atelierul fotografic, dar e implicată totuși în întîmplare, deoarece mîna ei norocoasă a tras obligația câștigătoare a lui Oreșnikov.

Zile de lucru într-un cuib de nobili

Toamna 1968 este toamna lui Turghenev. Cîntărețul culorilor delicate ale peisajului autumnal are un dublu jubileu: în septembrie s-au împlinit 85 de ani de la moartea lui, iar în noiembrie se vor împlini 150 de ani de la naștere.

Cum destinul a vrut, parcă, să-l lege și mai strîns de anotimpul roadelor, tot în noiembrie, acum 110 ani, scriitorul a terminat al doilea roman al lui, „Un cuib de nobili”, cu care a înregistrat cei mai mare succes.

De cîțva timp, cuibul de nobili — adică moșia lui Lavrețki — a reapărut pe malul unui riu în împrejurimile Leningradului, față în față cu palatul țarului Pavel I. Autorul acestui miracol este regizorul Andrei Mihalkov-Koncalovski, nume de prestigiu al tinere generații de cinești sovietici.

De ce s-a simțit atras de povestea unei familii de boieri ruși acest cercetător pasionat al epocii noastre?

„Pentru mine și coautorul meu scenariu, Valentin Ešov, cazul Lavrețki este povestea unui om lucid și sensibil, întors după mulți ani de peregrinări în patria de care s-a dezobișnuit în lungul răstimp al despărțirii. Golul sufletesc, recunoașterea pămîntului uitat, năpădit de brusturi și de liliac, încercarea de a-și găsi un loc în decorul natal — toate acestea, care sînt strîns legate de Lavrețki, mi se par deosebit de atrăgătoare. Cheia pentru înțelegerea viitorului film sînt celebrele cuvinte ale lui Turghenev, care la rîndu-i a trăit mulți ani în străinătate: „Nu există fericire în afara patriei, toți avem rădăcini în pămîntul natal”. Patriotismul este o categorie eternă, iată de ce consider filmul actual”.

Turghenev este o veche pasiune a lui Mihalkov-Koncalovski. Încă acum doi ani, regizorul a vrut să pună în scenă piesa „O lună la țară”, dar proiectul a rămas nerealizat. Pe urmă l-au interesat două excelente nuvele ale scriitorului: „Cîntăreții” și „Certophanov și Nedopiuskin”, dar în cele d_n urmă s-a oprit la „Un cuib de nobili”, opera cea mai semnificativă pentru lumea lui Turghenev, lumea Rusiei intelectuale din anii 40—60 ai secolului trecut, de care sînt legate nume ca Belinski, Nekrasov, Pisarev, Herzen, Ogarev.

Acum, la Pavlovsk, răsună menuetul de Bocherini în interpretarea orchestrei de „robi” de pe moșia lui Lavrețki, se organizează cavalcade, se încearcă rochii cu crinoline și peruci cu bucle. Toată atenția gravitează în jurul actorilor Leonid Kulaghin (Lavrețki), Irina Kupcenko (Liza Kalitina), poloneza Beata Tyskewicz (Varvara Lavrețki).

Tamara Cernova, (moșiereasa Maria Dmitrieva), Viktor Sergacev (Pansin), Alexandr Kostomoloțki (Lemm).

E un cuib de nobili în care se muncește intens...

COREGRAFIE

Cehov dansat

La Moscova, în „Subiect pentru o schiță”, Serghei Iutkevici evocă povestea premierei și căderii răsunătoare a „Pescărușului”, o pagină din biografia lui Cehov.

Lîngă Stockholm, într-un peisaj care aduce cu cîmpia rusească, regizorul englez Sidney Lumet se menține în limitele ecranizării, păstrînd stilul piesei și punînd accentul pe zborul frînt brutal de viață și de oameni al simbolicului pescăruș, pe drama incompreensibilității.

„Pescărușul” este în centrul vieții artistice și în Italia, unde compozitorul Roman Vlad și regizorul Beppe Menegatti au realizat, pentru festivalul muzical de la Siena, un remarcabil spectacol de balet sau, ca să păstrăm definiția autorilor, de „Variațiuni dansate și cîntate”.

Preluînd episoadele și personajele cele mai importante ale „Pescărușului”, Vlad și Menegatti au urmărit să arate drama unor oameni chinuți de ambiții mai mari decît posibilitățile lor, deci incapabili de a-și concretiza visurile și oricum conștienți că, asemenea pescărușului, vor fi într-o zi distruși fără rațiune. De aici o pregnantă atmosferă de tristețe liniștită și pasivă, o resemnare născută din ideea că în viață totul e iluzie, de la dragoste și ură pînă la speranță, și că singura soluție de existență este adaptarea la cenușii plictisului cotidian, ușurat de refuzul oricărui impuls erotic.

Trama baletului se bazează pe tîndrul Konstantin Treplev care vrea să devină scriitor pentru a avea faimă, bani și mîna Ninei Zarecinaia. Dar într-o zi, cînd pune în scenă o piesă proprie, mama lui, Irina Arkadina, femeie capricioasă și actriță răsfățată, întreprinde reprezentația cu comentarii severe. Insuccesul lui Konstantin, victimă a unor viziuni artistice înșelătoare, va pune capăt și visului său de dragoste: Nina îl părăsește pentru Trigorin, scriitor mediocru, dar la modă, amantul Arkadinei. Și iată metafora. Așa cum altădată Konstantin a ucis, ca să se distreze, un pescăruș care zbura peste lac, tot așa Trigorin o va ucide moralmente, pentru o oră de plăcere, pe fata care s-a îndrăgostit de dînsul.

Spectacolul, realist și poetic totodată, apreciat pentru frumusețea și noutatea lui, a beneficiat de o distribuție strălucită. În principalele roluri feminine — două vedete ale baletului italian și francez: Carla Fracci (Nina) și Yvette Chauviré (Arkadina). Parteneri: Amedeo Amodio (Treplev) și Milorad Miskovic (Trigorin).

A. Donskaia

PORTRET

Ducele jazzului

Valoarea artistică a jazzului a fost multă vreme controversată. Această noutate muzicală creată de negrii din America a avut la începuturile ei mai mulți inamici decît amici. Printre ei, cei mai drastici erau bunicii, părinții noș-

tri și muzicienii de formație clasică. Primii, din pricina zgomotului: obișnuiți cu ritmurile domoale, „jazz-band”-ul (cum era numit și se mai numește în unele locuri bateria) li se părea iadul pe pămînt. La rîndul lor, muzicienii „clasici” strîmbau din nas la auzul sincopelor și al improvizărilor continue.

Pentru ca această atmosferă de tensiune să fie risipită, a trebuit să apară la orizont un negru din Washington, destinat să devină punct cardinal în istoria jazzului: Duke Ellington, creatorul unei muzici de jazz culte, rafinate, pline de culoare, în fața căreia s-au deschis porțile conservatoarelor din întreaga lume.

Edward Kennedy Ellington s-a născut la 29 aprilie 1899 într-un cartier sărac din Washington. Părinții lui munceau la străini ca să-și câștige existența. Se spune că băiatul purta hainele pe care copiii stăpînilor nu le mai vroiau, dar le purta cu atîta distincție încît a fost poreclit „Duce” (ducele). Dacă lucrurile s-au întîmplat într-adevăr așa sau nu — e greu de spus, în jurul marilor personalități se țes frato-deauna legende; fapt e că Ellington a făcut din poreclă un renume. El a devenit un adevărat aristocrat al jazzului și a rămas pînă azi extrem de elegant în maniere, în modul de a-și dirija orchestra fidelă și în felul de a se îmbrăca.

Duke Ellington se înscrie în istoria jazzului cu merite fundamentale. În afară de faptul că a dat noii orientări pașaport pentru academiile de muzică, „Ducele” mai are meritul de a nu fi trădat niciodată în marile sale orchestrații spiritul ei original, de a nu-i fi disprețuit niciodată pe „primitivii” din Storyville, unde s-a născut jazzul. Ellington a coborît în adîncuri: el nu s-a oprit la originile mai cunoscute, cele din New Orleans, ci a mers pînă la rădăcinile jazzului din toate timpurile și toate stilurile, făcînd auzită Africa cu pădurile ei misterioase, cu ritmurile ei tribale.

Mai trebuie amintit meritul lui Duke Ellington de a fi creat „marea orchestră”. Înaintea lui, jazzul se limita la formații de maximum șapte inși. Elling-

ton a adus în scenă orchestra cu treisprezece, cincisprezece și în cele din urmă șaptesprezece elemente. În această orchestră de virtuozii, extrem de atașată de șeful ei, sînt unii care lucrează cu Ellington de douăzeci — treizeci de ani! Ași ca Harry Carney, Johnny Hodges (saxofon), Cootie Williams (trombon), Lawrence Brown (trompetă), Sonny Greer, Russel Procope (baterie), Jimmy Hamilton și alții au preferat să îmbrăncască sub bagheta lui decît să-și alcătuiască formații proprii. E un exemplu de fidelitate, de colaborare armonioasă rar întîlnit. Orchestra e a lui Ellington, dar e și o parte din viața lor de care nu s-ar lipsi pentru nimic în lume. Așa s-a putut ajunge la perfecțiune, la crearea unor sonorități care disting orchestra dintr-o mie chiar de la primele acorduri.

Ellington a răsplătit credința muzicanților săi închinîndu-le compoziții speciale care sînt mici capodopere. Ele ocupă un loc aparte în valoroasa operă componistică a marelui artist, despre al cărui debut circulă o anecdotă hazlie. În 1927, Ellington a fost solicitat de un gangster cunoscut pentru „Cotton Club” din Harlem. Nu era prea ușor să-l refuze; pînă la urmă l-a spus că avea un angajament la Philadelphia. Gangsterul a rezolvat problema pe loc. Un om de-al lui a telefonat interesatului din Philadelphia și l-a întrebant: „Preferi să fii gentil sau mort?” Ellington a debutat la Cotton, iar gentilul a trăit pînă la 80 de ani.

(După „Sovetskaia kultura”)

arta

a

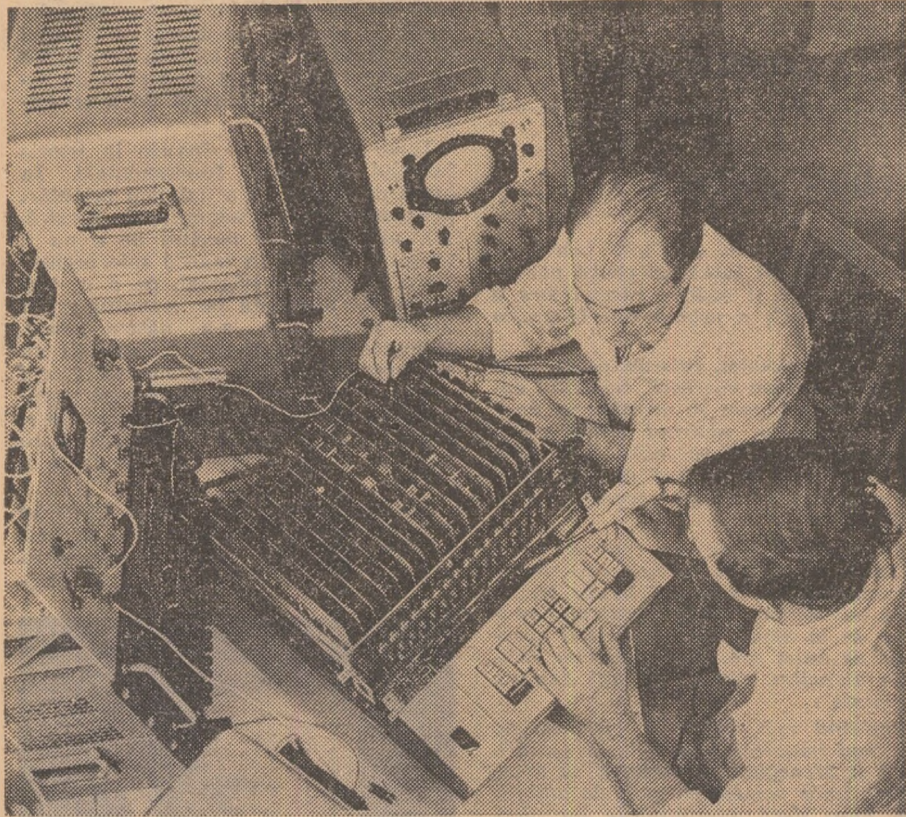
INFORMATICĂ

Amplificatorul de inteligență

Un scaun este un obiect pe care te așezi, dar este și un ansamblu de lemn, metal și pînză, o mobilă care trădează gustul, posibilitățile materiale, eventual chiar ceva din viața afectivă a proprietarului său și încă multe altele. Între informațiile despre scaun, ca și între ele și alte elemente ale vieții există o seamă de relații. Aceste relații nu pot fi găsite decît prin tratarea informațiilor, operație apărută probabil pe vremea cînd Homo sapiens a început să raționeze, dar care a fost botezată abia recent.

Dacă despre un simplu obiect de uz curent se pot culege atîtea informații, cîte furnizează o întreprindere! Din-

cuvinte. Totul e ca mașina să posedă un program, care o învață formulele de calcul, legile compoziției și regulile analizei literare. Supoziția că ordinatorul ar putea să fie și profesor a stîrnit aproape un scandal acum zece ani. Între timp, în ciuda neîncercărilor, „învățămîntul programat” s-a impus în principiu și începe să fie aplicat, pînă la urmă fiind în clasele supraaglomerate sau ca „repetitor” cu care elevii să facă exerciții și să-și controleze cunoștințele. Nu mai este vorba de mașinile elementare care prezentau trei întrebări din care trebuia aleasă cea corectă, ci de desfacerea unei lecții în propozițiuni scurte urmate de

Verificarea „raționamentului” unei mașini de calculat portative la Institutul de cibernetică din Kiev

du-și seama că nu le mai poate stăpîni singur, omul a recurs la o mașină pe care a reușit să o înzestreze cu unele din aptitudinile sale intelectuale: calculatorul electronic. De fapt acesta nu se limitează la calcule, ci și raționează sau cel puțin reproduce raționamentele tip care i-au fost fixate în memorie. Și ce memorie! În această privință opera și-a întrecut creatorul, căci ea nu uită niciodată nimic. Altă calitate majoră a ordinatorului, cum i se mai spune, este viteza cu care lucrează. Între cea mai mică unitate de timp în care efectuează o operație și secundă, există un raport identic cu cel dintre secundă și o perioadă de 30 ani. Este o fărîmă de timp care nu poate fi concepută, dar care constituie o realitate plină de foloase.

Într-o întreprindere care aplică informatică, adică tratarea automată a informațiilor, timpul nu mai este cel obișnuit. Secunda descompusă în milisecunde își mărește fantastic conținutul, iar durata de transmitere a informațiilor este practic nulă, ceea ce face să nu mai existe nici un decalaj între un fapt și aflarea lui. Directorul cunoaște astfel situația reală din întreprindere în momentul în care ea îi este comunicată. În absența informaticii, el are de-a face cu evenimente depășite, cu situații care de fapt nu mai există.

Dar în afară de industrie, în ce domenii a mai pătruns informatică? Cu gîndul mai cu seamă la bolnavii grav veniți de urgență, ale căror antecedente nu pot fi aflate, unele spitale încearcă să „electronizeze” foile de observație. Fie că dau bolnavilor cîte o fișă perforată pe care sînt trecute toate datele lor, în limbașul calculatorului, și pe care bolnavii sînt rugați să le poarte în permanență asupra lor, fie că introduc foile tuturor bolnavilor în memoria mașinii. Incît nu mai e departe ziua cînd, la „azul” numelui unui pacient, ordinatorul va comunica nu numai informații scrise cu privire la istoricul pacientului, ci și iconografia — radiografii, electrocardiogramă etc. — păstrată pe microfilme.

Mașina de calcul poate fi matematician, compozitor sau lingvist, după cum, prin codare, impulsurile electronice reprezintă numere, note muzicale sau

exerciții și ducînd în final la soluția corectă. Metoda devine aplicabilă grație teletrării, adică dialogului de la distanță cu ordinatorul și accesului multiplu, tehnică prin care o mașină poate primi mai multe întrebări dintr-o dată. Clasa se compune din cîteva zeci de cabine cu cîte un ecran, ca acela de televizor, pe care apar propozițiunile, apoi răspunsurile sau corectările. Evident, explicațiile sînt vorbite. Copiii au cîte un creion electronic, care, aplicat pe anumite zone ale ecranului, dă răspunsul și cîte o claviatură ca a mașinii de scris. Elevul este întrebă, elevul răspunde, este corectat sau felicitat.

Celor care se tem că mașina ar putea ajunge să domine omul le amintim că, deși este într-adevăr capabilă de multe, ea nu face decît ceea ce i se cere. Nu are și nu va avea niciodată imaginație. În schimb, îl obligă pe om să fie inventiv și nu-i iartă nici o greșală, căci o eroare inițială este ridicată la puterea n . Rolul ordinatorului pe lingă om este deci de a-i completa memoria, a-i ascuți atenția, a-i însușii imaginația, într-un cuvînt de a-i amplifica inteligența.

EXPERIENȚE

Capcana pentru gînduri electrice

Atît activitatea electrică a creierului uman, cît și electroencefalografii, aparatul care înregistrează bioimpulsurile electrice, sînt realități cunoscute. Se știe, de asemenea, că electroencefalograma se realizează prin fixarea unor electrozi pe pielea capului. Să fie oare însă posibilă captarea bioelectricității de la distanță, fără contact? Punîndu-și această întrebare, cercetătorul leningrădean Ghennadi Sergheev a încercat să stabilească și intensitatea radiațiilor emise de creier în medii in-

conjurător. Pînă nu demult aceste radiații erau socotite prea slabe ca fluctuațiile lor să poată fi percepute de la distanță.

G. Sergheev a construit un aparat cu care a reușit să înregistreze semnalele electrice ale creierului omenesc de la o distanță de 1,5—5 metri fără ca vreun element al aparatului să vină în contact cu subiectul. Primele experiențe au fost făcute în laborator. Presupunînd că sporirea concentrației de ioni liberi din apă, produsă sub acțiunea cîmpului biologic, ar amplifica caracteristicile energetice ale acestui cîmp, G. Sergheev și-a instalat aparatul în apă. În felul acesta el a înregistrat fluctuațiile infime ale activității electrice a creierului și a stabilit că la o depărtare de 3 metri, semnalul atinge valori de cîteva zeci de microvolți. Apoi experiențele au fost efectuate în aer liber. La o distanță de 3—5 metri de aparat, două persoane au fost invitate să discute o problemă care le interesa și despre care aveau păreri diferite. Semnalele înregistrate de aparat au reproduces fidel tensiunea emoțională crescîndă și descrescîndă a interlocutorilor. Astfel, ele erau intense cînd unul dintre vorbitori își expunea argumentele, slăbeau brusc cînd vorbitorul, încheindu-și fraza, se pregătea să-și asculte oponentul și se intensificau din nou pe măsură ce același vorbitor percepea sensul expunerii oponentului. Cu acest prilej cercetătorul a remarcat că deplina concordanță dintre tensiunea emoțională a vorbitorilor și aspectul ei grafic s-a menținut atît timp cît subiecții nu s-au știut supravegheați. În momentul cînd au devenit însă conștienți de existența aparatului, semnalele nu și-au mai recăpătat intensitatea.

G. Sergheev speră că, o dată ieșit din faza experimentală, electroencefalografii lui fără contact va corecta neajunsurile celui clasic, care denaturează forma și valoarea semnalelor bioelectrice și nu poate da informații exacte despre repartizarea cîmpului electric în organism.

PSIHOFIZIOLOGIE

Împotriva oboselii, gimnastica culorilor!

Mediul ambiant al omului e alcătuit dintr-o sumedenie de fascicule de lumină colorată față de care omul nu rămîne nepăsător. Experiențe făcute de cercetători sovietici au arătat că oamenii în jurul cărora nu „roiesc” excitanți obosesc repede, sînt prost dispuși, se află într-o permanentă stare de tensiune.

Alți cercetători confirmă influența culorilor asupra stărilor emoționale. Ea se face simțită mai ales în cazurile patologice. Se cunosc cazuri de crize de nebunie care au cedat în fața culorii albastre, întrucît această culoare are un efect calmant. Culoarea roșie dă rezultate neașteptate în unele cazuri de psihoză maniaco-depresivă. Astfel, un bolnav care mult timp a refuzat hrana și contactul cu oamenii, după ce a stat o vreme într-o încăpere roșie a simțit nevoia să vorbească, a cerut de mîncare și a manifestat interes față de tot ce-l înconjura.

Studiul culorilor a pus în lumină legea activității lor biologice. Din acest punct de vedere, culorile se rînduiesc la fel ca în spectru. Intensitatea senzațiilor este direct proporțională cu intensitatea energiei de iradiere care se transmite în cîțimi numite cuante. Mărima unei cuante determină intensitatea senzațiilor. (Dacă urmărim în spectru calea de la extremitatea roșie spre cea violetă, observăm că în sectorul roșu al spectrului rămîn cuantele mici). Așa se explică deosebirea dintre acțiunea fizico-chimică a culorilor spectrului, care stă la baza activităților biologice diferite.

Roșul și albastrul stau în fruntea unor grupuri de culori care din punct de vedere psihofiziologic au efecte diametral opuse. Cele din prima grupă sporesc încordarea mușchilor, măresc tensiunea arterială, accelerează ritmul respirației, sporesc frecvența contracțiilor inimii. Pe plan psihic, culoarea roșie creează bună dispoziție și dirijează atenția spre lumea exterioară. Experiențele făcute au arătat că, folosită în tratamentul copiilor apatici și anemici, culoarea roșie mărește numărul de hematii, sporește greutatea copiilor, îi face mai activi și mai bine dispuși. Grupa culorilor cu dominantă albastră, supranumite și pasive, scade tensiunea arterială, încetinește ritmul inimii și al respirației. Aceste proprietăți ale albastrului au fost de multe

Știința

ori folosite cu succes în tratarea nebulilor furioși. Este, de asemenea, cunoscută acțiunea favorabilă a razelor albastre și violete în tratarea nevralgiilor.

Dar în cursul cercetărilor s-a mai constatat un lucru interesant, anume că dacă se modifică intensitatea unei și aceleiași culori se pot obține efecte contrarii. Iată un exemplu. Experiențe făcute cu mai mulți inși nervoși au arătat că un tub luminescent îmbrăcat într-un strat de silicat de zinc, care dă o lumină verde selectivă de 20 de luși, a avut asupra lor un efect calmant. La 200 de luși, însă aceeași lumină a devenit iritantă, iar unora le-a provocat chiar o stare de nervozitate și greață. Experimentatorii au conchis că acțiunea fiziologică și terapeutică a luminii bine filtrate este mai mare decît a luminii cu un spectru mai larg. Efectul calmant al lămpilor cu incandescență acoperite cu un lac care permite să treacă aproape toate culorile în care predomină verdele, galbenul și albastrul, se manifestă doar între 50—500 luși, după care lumina devine iritantă și neplăcută. Acțiunea luminii și atît de reală încît s-a ivit necesitatea lămuririi rolului ei și în procesul digestiei. Experiențe cu iluminarea colorată în restaurante au pus în evidență influența ei fiziologică asupra digestiei. S-a stabilit astfel că în timpul mesei o lumină albă echilibrată este mai binefăcătoare decît o lumină colorată. După masă, în schimb, lumina portocalie este aceea care provoacă o senzație plăcută, ba chiar o stare de ușor extaz.

Cînd rămîne, însă, mereu aceeași, influența „înviorătoare” a culorii nu se mai vedește nici în mediile optim or-

Impresia de calm și confort din această încăpere ar fi într-adevăr desăvîrșită, dacă ea ar fi scaldată de o lumină albastră

ganizate sub aspectul culorilor: cu trecerea timpului, ea devine un excitant monoton. Din această constatare s-a impus o concluzie: anume că este nevoie de o alternanță de impresii colorate, care poate fi realizată printr-un joc de culori ritmic organizat în timp. Astfel, în timpul odihnei încăperile de locuit trebuie cufundate în întuneric, iar pe acest fond să se desfășoare dinamic un joc de culori, un fel de „pictură mobilă”. Practicînd această gimnastică a culorilor, creierul uman se

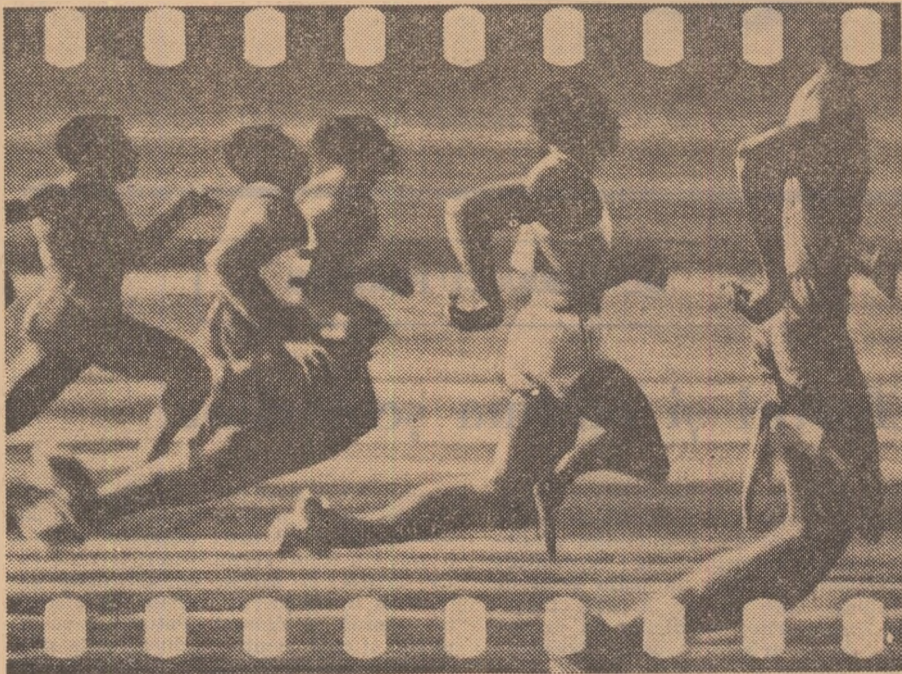

FIZIOLOGIE

Jocurile olimpice,
dincolo de ceea ce se vede

Cînd Mexicul a fost ales, în 1964, ca teatru al celei de-a XIX-a Olimpiade, multe glasuri s-au ridicat împotriva acestei alegeri din pricină că majoritatea probelor trebuie să se desfășoare la peste 2 200 metri altitudine.

Thiebault din Comisia medicală a C.I.O. a făcut în fața unor ziaristi gestul care exprimă presarea unei lămii: dacă fructul nu are suc, nici un efort nu-l poate storce. Cu alte cuvinte, condițiile specifice ale altitudinilor ridicate duc la o

Finiș la 100 m.

detășează de oboseală și tot felul de iritații și e din nou pregătit pentru orice fel de activitate.

Tot prin intermediul culorilor se poate realiza confortul dorit și sub aspectul temperaturii. S-a văzut că o cameră galbenă pare mai caldă decît una albastră, chiar dacă amîndouă au aceeași temperatură. Recent, un grup de cercetători a făcut o experiență interesantă din care a rezultat că la baza acestor senzații nu stă o modificare reală în temperatura corpului. Impresiile pe care le creează culorile sînt în acest caz legate de asociația culorii galben-roșietice cu flăcările, cu soarele și cu alte surse de căldură, în timp ce culorile din gama celor reci sînt legate de fenomene în care lipsește căldura cum sînt ceața, apa, metălul.

Proprietățile culorilor mai pot fi utilizate și pentru crearea unei impresii de confort general. Pereții colorați șterg impresia de imobilitate, se deplasează parcă în spațiu. Suprafețele colorate în albastru, violet, albastru-verzui, într-un cuvînt în tonuri reci par dispuse mai departe decît cele roșii, portocalii, galbene care par să înainteze spre privitor.

GEOCHIMIE

Diamantele
din meteoriți

S-a constatat că o seamă de meteoriți conțin diamante, de dimensiuni extrem de mici, uneori de mai puțin de un micron (o milionime de milimetru). Un savant sovietic, G.P. Vidovikin, de la Institutul de geochimie și chimie analitică al Universității din Moscova, a căutat să afle originea acestor diamante. Și a ajuns la concluzia că, contrar teoriei general admise, diamantele n-ar proveni din corpuri cerești mult mai mari din care s-au desprins meteoriții, ci s-ar forma chiar în aceștia, fie cu prilejul ciocnirii asteroidilor în spațiu, fie atunci cînd meteoriții cad pe Pămînt.

Studiind, de pildă, proprietățile speciale ale diamantelor uralitice, G.P. Vidovikin a conchis că acestea din urmă s-au format din materia carboniferă a chondritelor carbonatate în cursul unor ciocniri în spațiu.

În ce privește diamantul din meteoritul feros Canyon Diablo, din care Universitatea din Arizona i-a împrumutat un fragment, el s-ar fi format în momentul contactului brutal al meteoritului cu solul, cînd presiunea exercitată de șoc a fost de ordinul unui milion de bari (unitate de măsură pentru presiunea atmosferică, utilizată în meteorologie).

Savantul și-a expus concluziile de mai sus cu prilejul Colocvului internațional asupra meteoriților ținut la Viena în august a.c. sub egida Agenției pentru utilizarea pașnică a energiei atomice.

Obiecțiile erau de ordin medical: oponentii se întrebau dacă efortul prelungit în condiții de sub-oxigenare nu risca să aibă grave consecințe asupra alergătorilor, înotătorilor, vîslașilor îndemnați de miza mare să stoarcă maximum din ce poate da organismul lor.

În cursul a trei toamne succesive: 1965, 1966 și 1967 au fost organizate de aceea probe pre-olimpice. Medici sportivi și fiziologi au studiat cu atenție problema. Ea a fost evocată și cu prilejul mai multor congrese, ținute la Washington, Lisabona, Malcolm (aproape de Sun Valley), Milano și Paris.

După toate aceste studii fundamentale, aceste experimentări fiziologice, aceste experiențe „în condiții reale”, în momentul de față se poate vorbi despre o doctrină coerentă asupra sportului la altitudine. O doctrină care admite că nu există nici o primejdie pentru organismul uman. Omul nu poate trece peste o limită care ar fi primejdioasă pentru simplul motiv că nu poate cheltui mai multe resurse decît are. Dacă din pricina unei oxigenări mai slabe capitalul său energetic e mai mic, el va realiza performanțe mai modeste.

Încă Lavoisier a dovedit rolul vital al oxigenului; a demonstrat că un animal nu consumă mai mult decît are nevoie dacă i se sporește cantitatea de oxigen din mediul ambiant sau chiar dacă e pus în situația de a respira oxigen pur. La sfîrșitul secolului trecut

limitare forțată a eforturilor.

Dar nu la toate disciplinele — au convenit tot specialiștii. Ci numai în cazul celor în care organismul atinge „un regim de croazieră”, adică în probele destul de lungi pentru ca cheltuiala de energie să fie compensată de noaporturi de oxigen și nu numai de rezerve.

În aruncări și salturi, care se rezumă la o singură detentă, respirația nu joacă nici un rol. În probele de sprint — chiar de sprint „lung” — unde omul evident respiră, oxigenul inspirat nu intervine totuși în bilanțul efortului. În aceste probe pot fi deci scontate rezultate normale.

Dar peste o anumită limită, de circa un minut, lucrurile se schimbă și performanțele vor fi — ne asigurau specialiștii înainte de începerea Jocurilor olimpice — inferioare condițiilor în care legea Pflüger poate acționa în voie. În aceste împrejurări ei se așteptau ca rezultatele obținute în Mexic să fie cu 3—6 la sută inferioare celor care ar fi putut fi dobîndite în alte locuri. Ceea ce nu voia de fel să însemne că ei considerau că nu vor fi stabilite recorduri, întrucît de la o olimpiadă la alta se realizează mereu progrese; ci numai că recordurile vor fi, la condiții egale, mai mici decît la altitudini moderate.

Instalați comod în fața televizoarelor putem avea, deci, dubla satisfacție de a ne bucura de frumusețea probelor olimpice și de a verifica previziunile specialiștilor.

GEOFIZICĂ

Acum 200 de milioane
de ani, America
pornea la drum

De cincizeci de ani, cu prilejul congreselor de geofizică, partizanii și adversarii „derivei continentelor” s-au înfruntat cu pasiune. Dar la ultimele două reuniuni, în 1967, teza aceasta n-a mai întîmpinat nici o împotrivire fiind acceptată ca o vastă manifestare, printre multe altele, care afectează ansamblul întregii planete și-i explică istoria. Urmăriți pe o planisferă contururile coastei orientale a celor două Americi și ale coastei occidentale a Eurafriicii. Par să corespundă întocmai, să se îmbrace ca două părți ale unei colii rupte. Mai mult decît atât: de la o margine la cealaltă se „prelungesc” aceleași formații geologice, s-au desfășurat aceleași fenomene climatice și pot fi

descoperite aceleași succesiuni fosile, într-o unitate care nu justifică de fel situația actuală. Acestea ar fi, pe scurt, argumentele clasice care, începînd din 1912, stau la baza teoriei lui Wegener.

În 1956, navele oceanografice printre care și cele sovietice, au relevat existența, cu totul neașteptată, a celui mai lung lanț muntos de pe glob, cu o suprafață aproape egală cu aceea a tuturor continentelor, un lanț continuu care împarte Atlanticul, Oceanul Indian și Pacificul și încercuiește Antarctica. Deosebit de frapantă se prezintă ramura atlantică a lanțului care împarte oceanul exact în două de la nord la sud, întocmai ca o cicatrice rămasă în urma despărțirii și îndepărtării continentelor care-l mărginesc.

Pentru a desemna teoria care a revoluționat biologia moleculară, specialiștii pornesc adesea de la o „dogmă centrală”, aceea a dublării ADN, care asigură transmiterea mesajului genetic. La fel s-a procedat și în geofizică, unde „dogma centrală” o constituie expansiunea fundurilor oceanice. În ce constă ea? Pe scurt, creasta dorsalelor medio-oceanice reprezintă un loc unde materia bazaltică din manta este injectată în scoarța oceanică. Reinnoită în permanență, ea se răspîndește lateral pornind de la axa dorsalelor și împinge continentele adiacente ca un gigantice covor mișcător. Fenomenul este explicat prin curenții de convecție termică din interiorul mantalei, căldura putînd fi furnizată de radio-activitate. Bazinele oceanice înaintază de-a lungul dorsalelor și se retrag de-a lungul foselor, cu alte cuvinte se nasc și mor, deplasînd lent plăcile continentale care se apropie sau se depărtează. Modelul propus de geofizicieni este confirmat de probe magnetice făcute, de cele oferite de distribuția sedimentelor și, în sfîrșit, de cele de ordin seismic.

Astfel, pentru prima oară în istoria științelor terestre a fost elaborată o schemă coerentă care reușește să coordoneze fenomenele cele mai diverse și totodată, o teorie de ansamblu, la măsura globului, care permite ca astăzi să fie degajate legile fenomenului și reconstituită istoria Terrei.

Geofizicienii au stabilit patru linii de expansiune: în oceanele Atlantic, Arctic, Indian și Pacific și au schițat un adevărat „ciclu de viață” al bazinelor oceanice. Principalele stadii ar fi

Așa arăta la origine supercontinentul unic

formarea (cazul lanțurilor de lacuri din Africa orientală), tineretea (cazul Mării Roșii, golfului Aden sau Mării Norvegiei pe cale de a se deschide), maturitatea (Oceanul Atlantic), micșorarea (actualmente porțiunea vestică a Pacificului), gîtuirea (exemplul Mediteranei sau al Mării Negre) și pierrea (din ciocnirea continentelor adiacente ia naștere un lanț muntos, de tipul Uralului sau Himalaiet). Așa a putut fi stabilită în linii mari istoria Terrei în care au avut loc mai multe derive de genul celei descoperite de Wegener și dintre care abia ultima, care a început acum 200 de milioane de ani, a început să fie parțial cunoscută. Pe atunci actualele continente nu formau decît unul — Pămîntul Gondwanei. Dislocarea lui a început, fără nici o îndoială, aproximativ acum 170 milioane de ani. Africa, legată încă de America de Sud, a început să se separe și să urce spre nord. Apoi s-a separat și America sudică, India s-a separat de Australia derivînd rapid în direcția blocului asiatic și, în fine, Australia s-a desprins de Antarctica, în timp ce șocul ciocnirii dintre India și Asia a dat naștere podișului Tibet și lanțului Himalaiet. Concomitent, America a continuat să se depărteze de Eurafriica, dînd naștere Atlanticului.

Eduard Pflüger a formulat în aceeași ordine de idei o lege care-i poartă numele și care spune: consumul de oxigen e reglat nu de cantitatea de oxigen oferită țesuturilor, ci de necesitățile chimice ale acestora.

Ce se întîmplă însă în cazul unei lipse de oxigen? Exact ceea ce arătam ceva mai sus, cînd spuneam că organismul nu poate da mai mult decît primește. Ilustrînd concluziile la care a ajuns specialiștii, doctorul Jacques

Poșta medicului

ALEX. ANDREESCU — București: Etiologia acestui sindrom de malabsorbție poate fi nervoasă (așa cum o incriminează de altfel toți specialiștii care v-au consultat) sau microbiană. Când se pun în evidență stafilococi patogeni, rezultate foarte bune dă Vancomicina, un antibiotic care se administrează la 4—6 ore, pînă ce dispar germeii. E o sugestie pe care o dăm cu toate rezervele impuse de atît de lungă și complicata evoluție a colitei dv. de fermentație.

CRISTEA NICOLESCU — București: În orice caz, tratamentul prescris trebuie continuat un timp îndelungat. Puteți asocia cîteva serii cu injecții de Folcisteină conform indicațiilor din prospectul ce însoțește preparatul. Problema e spinoasă și trebuie să aveți răbdare (multă) și voință (foarte multă).

M. DANA — Slatina: 1) Injecțiile cu hidrocozizon se fac numai intra sau periaricular de către medicul specialist. Vitamina E ca și celelalte vitamine (B₁, B₆, B₁₂ etc.) se fac intramuscular, în aceeași seringă. 2) Preparatul nu a intrat încă în circuit și e de altfel indicat numai în pelada care are la bază tricofitia, pentru care există și alte medicamente utile. Apelați la serviciile unui specialist dermatolog. Din păcate, apar prea adesea asemenea știri care, vorba lui Caragiale, trebuie rectificate „pe ici pe colo, prin părțile esențiale”.

VLĂDESCU ANTON — Galați: Puteți lua „pentru orice eventualitate”, dar numai vara cîteva serii de Iozinol (Iodazin): începînd cu 5 picături × 3/zi în lapte, în doze progresive pînă ajungeți la 25 de picături × 3/zi.

U. F. M. — Ploiești: 1) A fost o vreme cînd se exagerau consecințele acestei practici care a dus la o psihoză, cauză de eșecuri viitoare. Este totuși fapt cert că multe tulburări în dinamica sexuală (printr-un fenomen de inhibiție psihică) sînt datorite masturbației. Este vorba de o impotență sexuală prin autosugestie, însoțită de astenie psihică și fizică, tulburări neurovegetative (cefalee, amețeli, palpitații, amorțeli, furnicături în corp etc.). 2) Remediu? Viață sexuală normală și tonice nervoase: B₁, Fosfobion, ser neurotonic, în serii lunare, însoțite de tranchilizante și sedative (Benactizin, Bromoval etc.). La început cu 1—2 ore înainte de momentul oportun: Napoton 1—2 drajeuri.

MOLDOVEAN ION — Arad: Citiți răspunsul dat sub U.F.M. — Ploiești.

ST. S. — Sibiu: Citiți răspunsul dat sub U.F.M. — Ploiești.

IOAN N. — București: În rinofaringita alergică însoțită sau nu de bronșită astmatiformă depistarea alergenului are un rol covârșitor. În absența acestui factor etiologic sînt indicate medicamentele anti-alergice (Nilfan sau Romergan sau Feniramin 2—3/zi după toleranță), medicația antiinflamatoare (supercortil, fenilbutazonă sau aspirină — mai bine decît piramidon, dacă e suportată). Oricum, tratamentul nu se poate face decît sub control medical. Încercați, de asemenea, cîteva cure de inhalatii cu ape minerale în stațiunile profilate în acest sens.

Șt. A. — Craiova: Dacă diagnosticul ce vi s-a stabilit este just (nu avem mijloace să-l verificăm) înseamnă că-i vorba de o afecțiune cronică, în care e necesar un tratament permanent. Deci control periodic și tratament sub supraveghere medicală.

ERGO. — Cimpina: Este un fenomen inerent vârstei. Faceți cure de Testolent 1 fiolă la 25 de zile, vit. E 3 drajeuri/zi, 10 zile pe lună, Fosfobion 10 fiole lunar și eventual Folcisteină, conform indicațiilor din prospect.

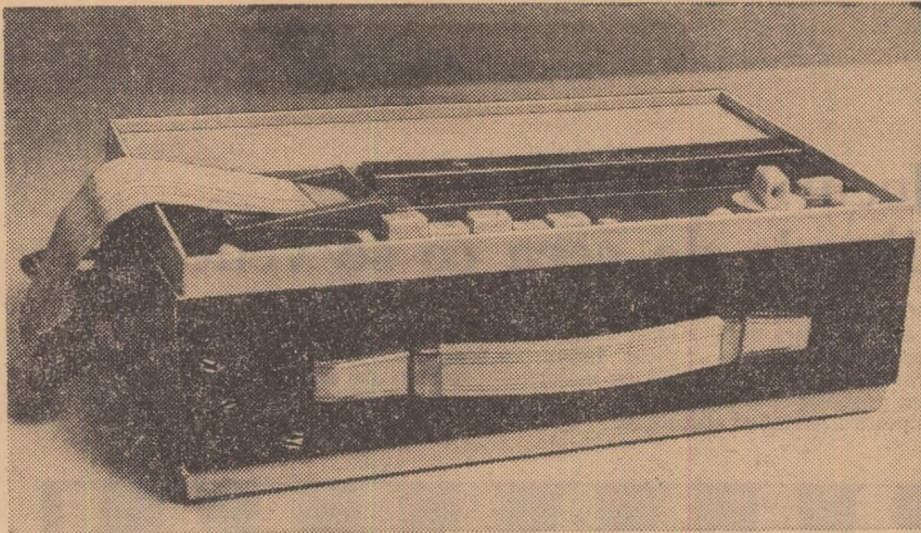
NELU V. — Sighet: Din păcate nu există un asemenea „praf de forță” (!?) Încercați tratamentul recomandat sub Ergo — Cimpina.

REWY — București: 1) Vitaminele acționează pe principiul „non multa sed multum”, astfel încît nu sînt necesare cantități „industriale” ca să obținem rezultatele dorite. 2) Pentru prevenirea fenomenelor de îmbătrînire a pielii folosiți crema de față Gerovital H 3. Crema se aplică în strat subțire, omogen, pe pielea în prealabil curățată (fără săpun) cu o loțiune demachiantă — dimineața sau seara, de trei-patru ori pe săptămînă. Se lasă o jumătate de oră — o oră, după care surplusul de cremă se șterge ușor cu o foaie de hîrtie absorbantă.

GRIGORE — Alba Iulia; D.P. — Hunedoara și ALICE M. — București: Cum am mai arătat, căderea părului este încă o problemă neelucidată. Cînd e asociată cu seboreea, tratamentul antiseboreic făcut sub supravegherea unui specialist dermatolog poate da unele rezultate. Supozițiile dv. sînt doar... ipoteze, pe care și medicina le-a „teoretizat”, dar fără rezultate practice. Dacă am ști...

LUCA IOAN — Hunedoara: În afară de „clasica” vopsire, nu există o metodă mai modernă pentru schimbarea culorii părului. Poate... transplantarea!

(Continuare în pag. 11-a)

Electrocardiograf portativ cu tranzistoare, produs în U.R.S.S.

(Foto: APN)

DE VORBĂ CU PĂRINȚII

Efortul și odihna școlarelor

Dureri de cap, iritabilitate crescîndă, scăderea rapidă a capacității de lucru, slăbire a memoriei, a spiritului de observație, a percepției la explicațiile profesorului — iată un prim grup de simptome care atrage atenția părinților, profesorilor, medicilor că la mai puțin de un trimestru de la începerea școlii copilul a „obosit” sau, cum se mai spune în termeni medicali, „s-a surmenat”.

În cursul muncii încordate a elevului de a învăța, arderile mai intense ce se efectuează în organism îl aduc într-o stare de **oboseală**. Aceasta necesită, de bună seamă, încetarea activității, **odihna**, în timpul căreia organismul „se refacă” și devine din nou capabil de lucru.

Uneori sîntem ispitiți să suspectăm „lenevia” copilului nostru, pe care în mod abuziv îl silim să continue peste puterile lui munca de învățatură. Atunci starea de oboseală trecătoare riscă să treacă într-o stare de **istovire** însoțită de un întreg cortegiu de simptome patologice dureroase. Expunerea gîndurilor sale sub forma orală sau scrisă se face dezordonat și cu multe greșeli, vorbirea devine negramaticală, în virtutea unui automatism psiholexical. Aceste defecte se manifestă și mai accentuat în lucrările scrise, unde deprinderile de a gîndi și scrie corect sînt mai puțin stabile, fiindcă se însușesc mai greu. În mișcările legate de deplasările corpului și de munca fizică se observă dezechilibrarea ritmului, a coordonării, a vitezei; în cele din urmă acestea devin stingace, lipsite de precizie. Lipsa de interes pentru ceea ce se petrece în jur, neglijența din cauza căreia copilul sparge tot felul de obiecte și vase devin semne îngrijorătoare ale scăderii funcțiilor mușchilor. La aceasta se adaugă tulburările de vedere în timpul citirii sau la vizionarea filmelor, din cauza slăbirii mușchilor globulari oculari.

Pentru o dezvoltare normală a copiilor și pentru prevenirea oboselii lor, o condiție obligatorie o constituie deci alternarea muncii cu odihna.

În acest sens, în timpul pregătirii lecțiilor este bine să se mențină următoarea ordine: mai întîi lecțiile de greutate mijlocie, apoi cele mai grele, iar la sfîrșit cele mai ușoare. Trebuie să urmărim ca școlarii, mai ales cei mici, să nu fie obligați a face timp îndelungat un singur fel de efort, de exemplu copilul să nu se ocupe prea mult timp numai cu scrisul lecțiilor. Timpul destinat lecțiilor pentru acasă nu trebuie să depășească pentru elevii clasei I-a mai mult de 1 oră, în clasa a II-a 1—1½ ore, în clasele a III-a și a IV-a, 1½ ore — 2 ore, în clasele a V-a și a VI-a 1—3 ore, în clasa a VII-a 2½—3 ore, în clasele a VIII-a—XII-a 3—4 ore pe zi. La intervale de 25—30 minute pentru școlarii mici și de 40—50 de minute pentru cei mari, copilul trebuie, la fel ca la școală, să întrerupă învățatul pentru 5—10 minute. Iar după 2 ore întreruperea să fie de 30—40 minute.

O problemă esențială de profilaxie a surmenajului copiilor o constituie reglementarea somnului. Durata somnului trebuie să fie, pentru preșcolarul mic, de 12 ore noaptea și 2 ore în cursul zilei; preșcolarul mai în vîrstă (4—7 ani) va trece treptat spre somnul de 12 ore pe zi; școlarul mic (de la 8—10 ani) trebuie să doarmă 11 ore;

copilul între 10—12 ani — 10—11 ore; cel de 12—14 ani — 9—10 ore, de la 14—16 ani — 9 ore; peste 16 ani — 8 ore. Un somn reconfortant trebuie să fie liniștit; de aceea copilul trebuie să doarmă în întuneric, într-un loc apărut de lumină și zgomot. Patul nu va fi moale și cald, pentru a nu-l excita și a nu determina o poziție incorectă a corpului. Copiii trebuie deprinși să doarmă pe partea dreaptă cu mîinile deasupra pături. Încăperea trebuie bine aerisită, iar înainte de a se culca copilul trebuie învățat să-și strîngă cărțile și caietele în ghiozdan, să facă ordine în camera sa, să-și curețe hainele și să le așeze cu atenție, să se spele pe față și să-și curețe dinții.

Sînt cîteva sfaturi, cu caracter general, care au mai mult scopul unui îndemn adresat părinților și pedagogilor de a supraveghea cu atenție munca și odihna preșcolarelor și școlarelor.

Dr. V. Moiseev

LEXICON MEDICAL

Toxoplasmoza

Toxoplasmoza este o boală parazită, provocată de un microorganism, un protozoar numit toxoplasma gondi, descoperit pentru prima oară la un rozător cu numele gondi, utilizat în experiențele de laborator. Acest parazit patogen atît pentru om cît și pentru animale, se înmulțește numai în interiorul celulelor vii, putînd invada toate țesuturile, cu o afinitate deosebită pentru țesuturile nervoase (creier, meningă, măduvă, retină). Parazitul se găsește la aproape toate animalele și păsările din jurul oamenilor, ceea ce explică frecvența și răspîndirea bolii în toată lumea. În multe regiuni din Suedia, de pildă, aproximativ 40 la sută din populația adultă prezintă intradermoreacții și seroreacții pozitive. Calea de contaminare pentru om nu este încă prea bine lămurită, bănuindu-se că ar putea fi rino-faringele sau tubul digestiv. Boala poate fi dobîndită cînd transmiterea se face de către animale (pisici, ciini etc.) ori congenitală, infestarea provenind de la mamă pe cale transplacentară. În asemenea cazuri copiii se nasc cu forme de toxoplasmoză extrem de grave, caracterizate prin: hidrocefalie (mai rar microcefalie), convulsii și contracturi locale sau generalizate, dificultate la supt, băt și inghițit, corio-retinite bilaterale (inflamație și noduli în retină), care duc la orbire, și calcificări intracerebrale.

Formele dobîndite ale adulților și copiilor, mai frecvente, pot trece neobservate, simptomele fiind mai puține și mai puțin caracteristice, uneori chiar inaparente.

Fiînd o boală deosebit de gravă, descoperirea și tratarea la timp a toxoplasmozei congenitale poate salva viața sau sănătatea copilului. Altcum, copilul este sortit unor infirmități incurabile, ca orbire, hidrocefalie, epilepsie, deficiențe mintale grave.

Antibioticele descoperite pînă acum s-au dovedit inefficiente. Rezultate bune a dat tratamentul asociat cu sulfamide și pirimetanina (Duraprim), 2,5—5 mg/zi. O oarecare eficacitate prezintă atebri-na și emetina.

Dr. Z. A. Barski

ANALIZE DE LABORATOR

Reacția ASLO

În ultima vreme a intrat în practică medicală curentă reacția ASLO, ca unul din testele cele mai fidele de imunitate antistreptococică. Reacția este recomandată în infecții streptococice cu manifestări variate și în mod special în scarlatină, angină, glomerulonefrită, reumatism poliarticular acut.

În singele (serul) bolnavilor cu infecții streptococice și chiar la persoane sănătoase „purtaoare” de streptococi hemolitici se dezvoltă „substanțe de apărare” (anticorpi) față de germeni (imunitate antimicrobiană) și față de diferitele „otrăvuri” — toxine (imunitate antitoxică).

Reacția ASLO se bazează tocmai pe punerea în evidență a anticorpilor de natură antitoxică.

Pentru practicarea ei, se recoltează sînge din vena pacientului care, printr-o tehnică specială destul de complicată, este controlat din punct de vedere al titrului de antistreptolizină „O”.

În mod normal, buletinul de analiză trebuie să indice un titru de antistreptolizină cuprins între 166 și 200 unități pe ml. Cifrele deasupra acestei limite arată fie existența în antecedentele bolnavului a unei afecțiuni streptococice fie o infecție streptococică recentă ca, de pildă, un reumatism poliarticular acut. Este bine de știut că titrurile ridicate de antistreptolizină „O” după o infecție streptococică se mențin crescute timp de cîteva luni. De asemenea trebuie menționat că titrurile crescute de antistreptolizină „O” pot fi întîlnite și la persoane sănătoase purtaoare de streptococ hemolitic în cavitățile nasofaringiene. De aceea analiza nu poate fi interpretată decît de medic.

Dr. G. Molceanov

PUTEREA OBIȘNUINȚEI

— Ana nă cheamă! Cu a de la anghină, n de la nevroză și iar a de la astenie!

Desen de M. Bitnol

MEXIC

În țara Olimpiadei: sombbrero și tortillas

Părăsim litoralul și pornim spre vest, spre podișul din interiorul țării. Ierburile dese și stufoase. Scrutind orizontul, privirea abia dacă deslușește două-trei case izolate. Ici-colo, pilcuri de arbori umbroși și păduri de cocotieri zvelți, teribil de frumoși. Intrarea în plantații e străjuită de alți palmieri, scurți, îndesați și păroși ca niște terieri scoțieni.

E amiază. Sfântă Fecioară și Maria de Guadelupa, dați-ne ploaie! Sau un nor gros, ori măcar un norișor. Sau opriți autocarul și îngăduiți-ne să ne adăpostim la umbra acestui arbore, lângă bătrînul care doarme cu capul pe genunchi, acoperit de un imens sombrero. Un bătrîn care nu știm de unde vine și încotro se duce și care va dormi acolo cât va dura arșița amiezii.

Mecayucan... Mata Espino... Cotaxtla... Ce importanță are cum se numește satul sau târgușorul? Pentru că oricum s-ar numi e sigur că găsești nuci de cocos și banane etalate pe bănci, că în măcelării muștele roiesc în jurul hălciilor de carne agățate la cîrlige, iar de streșinile caselor sînt agățate ghirlande de flori purpurii. Ferestrele n-au geamuri. Ușile sînt larg deschise. În praf, lângă ziduri, dorm ciini care chiar și în somn își rînjesc colții. În curți fumegă focuri slabe; pe un grătar așezat deasupra a trei pietre gospodinele fierb păsări de porumb. Puști murdari pe obraz se ceartă fie pentru un fruct de manghier, fie pentru o bucată de papaya, sau se joacă de-a corrido. Indoiți în față, cu brațele ridicate deasupra capului în chip de coarne, redutabili tauri se năpustesc asupra invincibililor torero. Transformîndu-și cămășile găurite în cape miraculoase, toreadorii se produc în fața spectatorilor în toată nevinovata lor nuditate.

O estancia (fermă) de stat. Peluza tunsă cu grijă, dependințe proaspăt văruite. Îndărătul unui gard de sîrmă ghimpată se întind brazde cu răsaduri perfect alinate. Plantele sînt vîndute în satele învecinate pentru ameliorarea recoltei. Sub o prelată se află trei tractoare mici în jurul cărora se foiește un mecanic cu sombrero și încălțăminte de călăreț.

Pe pășune, vacile caută răcoare la umbra copacilor. Paznicul curăță un fruct de ananas sub un umbrar încropit din frunze de palmier. Cai roboști, agițindu-și nervos picioarele, se plimbă agale pe prerie. Claxonul nostru pune în mișcare herghelia determinînd animalele, care nu sînt împiedicate, s-o ia la goană cu cozile în sus.

Imperceptibil, boschetele se apropie unul de altul alcătuiind adevărate păduri. Pădurile cresc și iau locul preriilor. Nu se mai văd cocotieri, ci rude de-ale lor: palmieri cu trunchiuri foarte înalte încununate de un panăș magnific. De un palmier zărim legat un cațir care susține de o parte și de alta a trupului ulcioare mari din lut ars. Stăpînul, cu un cuțit uriaș prins la brîu, își potolește setea.

Ne îndreptăm spre nord-vest. Pădurile dau o dirză bătălie cu cîmpia. Uneori lupta este cîștigată de cîmpie și pădurile se retrag lăsînd la liziere doar cițiva butuci. În cele din urmă mult

doriții nori se adună deasupra capetelor noastre. Aerul e umed și cu un iz dulceag de frunze putrezite. Ici colo, îndărătul unor povirnișuri, se văd smîrcuri. Deși e cald, iarba nu e arsă de soare și nu există arbori uscați. Preria e verde ca în Flandra sau Bretagne.

Aici țărani nu obișnuiesc să-și facă siesta după masă și se grăbesc să-și termine treaba înainte de a începe ploaia. Muncesc pămîntul cu ajutorul boilor. De la un tractor la altul trebuie să străbatem cel puțin 20 de kilometri. În schimb care cu boi întîlnim la intervale de 5-10 kilometri. Boii pășesc agale, țărani, purtînd pe cap un sombrero cu boruri largi, îi îndeamnă cu un strigăt gutural care adesea se transformă într-un cîntec sau într-un refren de dans: „Ir-r-ra!”

Șoseaua se cațără pe un rambleu și în fața noastră se întinde o cîmpie compartimentată prin garduri de sîrmă. Puzderie de cactuși. Trunchiurile

Intr-o piață mexicană

lor răsucite, înalte de un metru și jumătate, nu seamănă de fel cu rudele lor modeste din Veracruz. Arbori cu trunchiul golaș și cu frunze transparente evocă o păpădie imensă. Aerul e apăsător din pricina zăpușelii umede. Se aud niște strigăte slabe: în văzduh se rotește ereți și niște păsări mari negre, asemănătoare cu corbi.

Văzînd o plantație de manghieri, unul dintre noi propune să ne oprim să cumpărăm fructe. Coborim. O tăbliță de la intrare ne informează a cui e proprietatea: „Grădina Eden”. În timp ce cițiva turiști înainteză pe sub frunzișul superb, eu mă apropiez de o casă înconjurată de palmieri cu speranța că așa putea cumpăra niște nuci de cocos.

— Imposibil, senor, mi se răspunde. Bărbații nu sînt acasă. Dacă vreți, puteți urca în copac și culegeți chiar dv....

Stăpîna casei e necăjită că nu poate cîștiga și ea un ban. Nu avem încotro, vom cumpăra fructe de manghier.

— Cu ce se ocupă soțul dv.?

— E șofer. Asta-i mașina lui...

Un jeep obosit e cocoțat cu roțile din față pe terasă. De sub el ne privesc fix doi vajnici automobilisti de 5-6 ani. Într-un colț, un nod de fată cu ochi negri își dă silința să îngrijească cît mai bine o păpușă. Casa e la marginea șoselei. În felul acesta prin fața ei defilează sedan-uri elegante, cu două locuri, Mercedes-uri respectabile, Oldsmobile-uri — mașini familiale — Ford-uri decapotabile și Chevrolet-uri cu emblema taxiurilor pe ele. Un A.D.O. — „Autobus de Oriental” — trece în goană scrișind din toate încheieturile. Cîrculă cu portierele deschise. Călătorii sînt așezați și pe intervale direct pe bagaje. Mîncă tortillas și fumează țigări tari.

Pornim și noi la drum. Pădurea ne încercuiește aproape imperceptibil și ne trezim într-un loc strîmt, presați din toate părțile de jungla care a declanșat o ofensivă puternică împotriva drumului. Liane, bananieri, palmieri. Arbori păroși cu frunze mari, cănoase. Flori cu pistil portocaliu. Roțile ma-

șinilor strivesc cu zgomot sec niște fructe mici, sălbatice, semănate de vînt pe șosea. O lizieră de pădure. O casă. Totul în jur aduce cu un cîmp de luptă năpădit de vegetație. În fiecare zi oamenii trebuie să iasă cu securea ca să doboare arbori gigantici, de cîteva zeci de metri înălțime cu ramuri lungi de 10-15 metri. Jungla avansează, invadează.

Cordova e ultimul oraș de cîmpie, Orizaba primul de munte. Vechile obiceiuri sînt păstrate cu sfințenie: în centru — piața cu primăria de o parte și biserică de alta, iar în mijloc un „quiosco”. Seara acolo cîntă o orchestră. Un general de bronz își îndeamnă cu pîntenii calul. Un bar, „La Perla de America”.

Dincolo de Orizaba drumul se bifurcă. Pornim pe noua șosea federală și, micșorînd viteza, străbatem un tronson parcă ondulat ca o scîndură de spălat. Lucrul a fost făcut anume pentru ca în grabă, din pricina vitezei, automobilistii să nu depășească ghereta de control. Șoseaua e foarte frumoasă; are sens dublu și intersecții la nivele diferite. Ești rugat să plătești taxa. Dacă o socotești mare, ai la dispoziție un drum vicinal. Dar pe el mașinile se hurducăie tot timpul, înălțînd nori de praf.

Ajungem într-un loc umbrat de nori. E frig. Plouă. Ploaia e și ea rece. Păduri sumbre de pini și brazi, piclă, petece de pămînt umed și lunecos, mușchi, o turmă de capre sălbatice, un luminși și iar ceață... Norul rămîne în

DE PE CINCI CONTINENTE

- O pedeapsă originală
- Gedi, orașul din pădure
- Cel mai mic trib

Muli este un mic atol, cu o lungime de 9 kilometri și o lățime de 1,3 kilometri, din arhipelagul Noua Caledonie. Brăzdată de stînci, cu păduri de cocotieri și plaje superbe, insula ar smulge, prin frumusețea-i aspră, cele mai aprinse exclamații de admirație celor stăpîniți de mirajul mărilor sudice. Dar insularii, vreo 250 de inși, sînt izolați complet. Singurul lucru care le amintește de lumea înconjurătoare este un vas de cabotaaj care acostează la țarm o dată la două-trei luni. Tribul se conduce după o „constituție” nescrișă, transmisă din generație în generație și întemeiată pe două principii: dragostea față de aproape și repartizarea echitabilă a tuturor bunurilor.

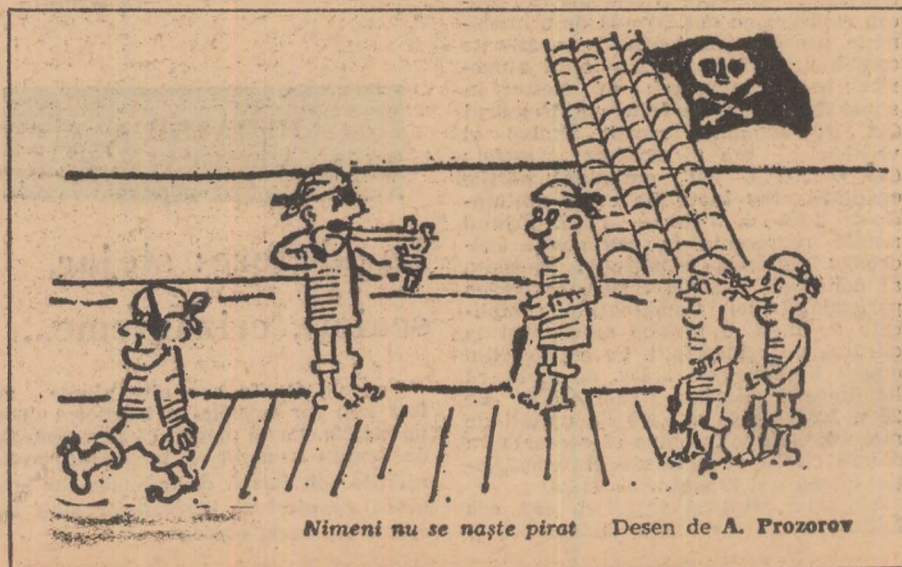
Printre altele, această „constituție” cuprinde următoarea prevedere: „Cînd o căpetenie se face vinovată de un lucru grav și sfatul socotește că trebuie pedepsită, va fi bătută de un bărbat puternic. Acesta din urmă, după ce va cere în prealabil iertare căpeteniei, îi va aplica lovituri de pumn, în care timp vinovatul nu va avea dreptul să răspundă și nici să evite loviturile; altminteri va fi ținut de mîini și umeri. Aplicarea pedepsei va înceta doar în clipa cînd căpetenia va cere iertare și va făgădui să devină din nou un om demn de respect. Greșeala va fi ispășită printr-o comportare frumoasă și dată uitării. Iar cel care l-a bătut pe conducător va pleca la pescuit pe o vreme bună și va aduce căpeteniei în dar o broască țestoasă sau o baracuda (știucă de mare, un pește socotit nobil)”.

După ce au transformat țărmlul răsăritean al Africii într-un punct de tranzit pe drumul spre Indii, conchistadorii portughezi au distrus în cițiva ani califatele arabe din Africa orientală, au prefăcut în ruine orașul Malindi, au incendiat Mombasa (Etiopia) și au raș de pe fața pămîntului zeci de alte orașe ale căror nume au fost complet date uitării. Ruinele unci asfel de așezări, Gedi, aflate la 12 kilometri sud de Malindi, se mai păstrează încă și acum. În plină pădure tropicală, printre palmieri înfășurați în liane, vizitatorul vede ivindu-se pe neașteptate în fața ochilor ruinele fantastice ale unor palate, case de locuit, piețe, edificii publice. Dimensiunile orașului, vestigiile unei arhitecturi magnifice mărturisesc nivelul civilizației afro-arabe anterioare debarcării europenilor. O piatră funerară, descoperită recent de arheologi, a condus la ipoteza că orașul Gedi a fost construit în 1399.

Thailanda este un stat multinațional. Provinciile muntoase din nordul țării, de la hotarul cu Birmania și Laos, sînt populate de minorități naționale tibetobirmene. Se crede că acolo locuiește, de pildă, cel mai mic trib din lume: toniluang. În mai 1967, el număra opt bărbați, două femei și doi băieți. Cel mai numeros trib din această regiune — karenii — e alcătuit din circa 75.000 de inși, tribul meodo din 50.000 etc. Grupările tribale n-au nimic comun cu thailandezii. Ele și-au păstrat limba, obiceiurile și modul de viață străvechi. Cu excepția karenilor și lava, celelalte triburi s-au stabilit în Thailanda în veacul trecut venind din Birmania și China.

A. Șestopal

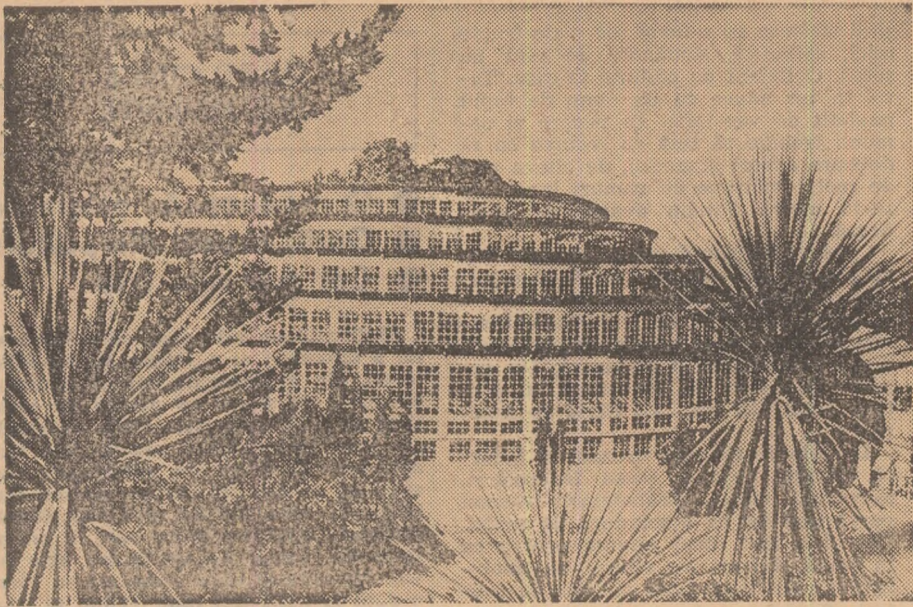
(După „Za rubejom” și „Ogoniok”)

Nimeni nu se naște pirat Desen de A. Prozorov

Un palat? Nu, ci o imensă seră în care iarna sînt adăpostite cele mai prețioase specii de lămii (Foto: APN)

MAGIA CIFRELOR

Cum s-au născut superstițiile?

Teama de cifra 13, preferința — deseori inconștientă — pentru numerele 3 sau 7, o seamă de alte credințe legate de cifre le datorăm astronomilor și matematicienilor caldeeni, care ne-au transmis, cum vom vedea, nu numai cunoștințele lor științifice, ci și unele semnificații mistice pe care le atribuiau cifrelor.

Urmărind drumul Soarelui pe bolta cerească, astronomii din vechea Caldee au calculat că la echinocțiul astral descrie între răsărit și apus un semicerc în care diametrul lui vizibil încapă de 180 de ori. Și caldeenii au început să împartă semicercul în 180 de părți, iar cercul în 360, așa cum face orice geometru din zilele noastre. Alte observații astronomice au dus la împărțirea orei în 60 de minute și a minutei în 60 de secunde, împărțire preluată apoi de toate popoarele lumii.

Persistența cifrei 60 în astronomia caldeeană a impus-o și în ochii matematicienilor. Deși cunoșteau sistemul zecimal, matematicienii caldeeni îl preferau pe cel sașezecimal (în care zece era înlocuit de 60, 100 (10²) de 60² etc.) cu care operau și în cazul fracțiilor. Acest sistem fracțional a supraviețuit în Europa occidentală pînă în secolul XVI, cînd a fost înlocuit cu sistemul zecimal cunoscut azi.

În afară de vasta lor erudiție, caldeenii aveau însă un nu mai puțin vast „nomenclator“ de zei și spirite. În frunța ierarhiei lor divine se aflau două grupuri de cîte trei zei, iar fiecare zeu avea cifra lui, între 1 și 60. În legătură cu importanța zeului identificat cu o anumită cifră, au fost socotite sfinte numerele 3, 6, 7, 12 și 60. Cele 60 de cifre neputînd însă cuprinde totalitatea zeităților, caldeenii au ieșit din încurcătura atribuind divinităților de elită... fracții. Astfel, din tăblițele găsite la Ninive aflăm că spiritul Utuc se numea 30/60 sau 1/2, Ghigim — 40/60 sau 2/3, Maskim — 50/60 sau 5/6 etc.

Acest complicat labirint numeric, creat de cărturari întru slava zeilor, era greu accesibil muritorilor de rînd; neînțelegîndu-l, aceștia i-au atribuit un sens mistic care pe unii îi impresionează pînă astăzi.

Pînă acum am văzut cele mai simple simboluri magice. Ajutați de cunoștințele lor astronomice și matematice, preoții caldeeni au dat dovadă de o imaginație prodigioasă, jonglînd cu diferite combinații ale acestor simboluri numerice: le descompuneau în factori, în sume de pătrate perfecte etc. Numărul 653, de exemplu, socotit simbol al veșniciei, era explicat astfel: 653 = 292 + 361; amîndouă părțile egalității erau înmulțite cu 5, obținîndu-se 3265 = 1460 + 1805. Primul număr reprezenta în astronomia caldeeană perioada constelației Phoenix, al doilea pe a stelei Sirius, al treilea perioada Lunii. Combinațiile complicate de numere magice serveau și la cifrarea unor inscripții. Pe o placă din orașul Korbabad se arăta, de pildă, că lungimea zidurilor sale era de 20 x 3265 + 40 x 1460 de unități de măsură, ceea ce însemna că așezarea va dăinui cît 20 de perioade ale constelației Phoenix și 40 ale stelei Sirius.

Simbolul sfînt al veșniciei, 653, era folosit în diverse forme matematice și

în cele mai variate scopuri. Ridicat la pătrat sau descompus în factori, de exemplu, el indica dimensiunile templelor.

Preferințele caldeenilor pentru operațiile complicate cu cifre magice i-au dus la cunoașterea numerelor foarte mari, de ordinul trilioanelor și mai mult. Acestea erau însă accesibile numai învățaților, poporul de rînd mulțumindu-se cu cifre mai modeste. În legendele religioase sau în vrăjile răspîndite în popor predomina cifra 7 (prezentă și azi în formulele magice ale vrăjitorilor).

Cifrele mistice ale caldeenilor au influențat oameni și popoare din toate timpurile. Astfel Pitagora și adepții lui atribuiau cifrelor anumite înțelesuri. Cele pare, de exemplu, erau socotite masculine, cele impare începînd cu 3, feminine. Suma primei cifre masculine, 2, și a primei cifre feminine, 3, simboliza căsătoria. Pătratele perfecte (produsele numerelor înmulțite cu ele însele) întruchipau dreptatea și egalitatea, cifra 6 perfecțiunea, 10 armonia. Cel mai sacru dintre numerele sacre ale pitagoreicilor era 36, alcătuit din suma primelor 4 cifre pare și impare (2 + 4 + 6 + 8 + 1 + 3 + 5 + 7). Plutarh menționează că „jurămîntul pe numărul 36“ era considerat de adepții lui Pitagora cel mai sfînt legămint.

Pasiunea antichității pentru „cifrele cu cheie“ puse stăpînire atît pe învățați cît și pe oamenii de rînd, generînd o avalanșă de superstiții. Nemulțumit de această stare de lucruri, împăratul Justinian al Bizanțului a poruncit să fie izgoniți din marile orașe astrologii, magii și... matematicienii.

Sub influența caldeenilor, romanii au arătat și ei o predilecție marcantă pentru anumite cifre, mai ales pentru 3 și 7. Au adus, însă, și o contribuție proprie, care s-a dovedit cea mai viabilă: credința că 13 poartă ghinion. Această superstiție e legată de ide, zilele care coincideau cu mijlocul unei luni. În martie, mai, iulie, și octombrie, idele corespundeau cu a 15-a zi a lunii, în altele, însă, se nimereau să fie în a 13-a zi. Socotind că idele din aceste zile erau de rău augur, romanii au generalizat superstiția, extinzînd-o asupra cifrei 13.

D. Bremin

HERALDICA VEGETALĂ

La alegere: stejar, scaieți, crizanteme...

Copacii, florile sau alte plante au fost mai rar folosite în heraldică decît animalele. Poate pentru că în vremurile de demult oamenii își închipuiau divinitățile sub formă de animale, iar creatorii anonimi ai blazoanelor s-au inspirat din acest obicei.

Cea mai frecventă imagine vegetală de pe steme și blazoane e stejarul, corespondent neînsuflețit al leului. Cei ce-și alegeau acest simbol își manifestau implicit admirația pentru măreție și putere. Bradul poate fi găsit mai ales în heraldica țărilor germanice. În vremi mai apropiate el a pătruns și în Statele Unite ale Americii. Primele două drapeluri ale S.U.A. (sec.XVIII) cuprindeau imaginea acestui conifer, care azi mai figurează doar pe drapelul statului Maine.

Cedrul libanez e înfățișat numai pe drapelul patriei sale, Libanul; majoritatea țărilor mediteraneene a preferat măslinele. Dar ramura de măsline, întruchiparea păcii și înțelepciunii, a fost folosită și în multe alte țări, chiar și de seniorii prea puțin pasnici. Două ramuri de măsline, îmbinate în chip de cunună, figurează azi pe steagul Organizației Națiunilor Unite. Tot sub formă de cunună e prezent și laurul. Înainte de bătălia de la Waterloo, a fost imaginea preferată a lui Napoleon Bonaparte.

Apariții sporadice, pomii fructiferi sînt reprezentați mai ales de meri și peri. Printre rarități se pot cita și unele plante sălbatice ca, de exemplu, răchi și iarba neagră. Ultima a fost adoptată de căpeteniile de clanuri din Scoția. Trifoiul, cu trei sau patru foi, figurează pe unele steme din Irlanda și din alte țări europene.

În sfîrșit, înainte de a trece la flori, să nu uităm că heraldica n-a omis nici cerealele. Spicele de grâu abundau pe blazoanele feudale din țările ce cultivau această cereală. În nord, ele erau înlocuite de seară. Porumbul, folosit rar pe stemele europene, putea fi în schimb înfîlțit pe continentul lui de baștină ca reprezentant al vechii heraldici indiene din Peru și Mexic.

Și acum florile. Pe același plan cu leul sau cu stejarul se afla, firește, trandafirul. Îi urmau crinul alb, emblema regilor Franței, și crizantema. Pe emblemele țărilor orientale se putea înfîlții foarte des lotusul, iar pe vechile steme chinezești macul.

Heraldica mai tuturor țărilor cuprindea însă și flori mai puțin nobile, ca cele de brusture sau de scaiet. Ultimele erau chiar neașteptat de numeroase, cei care le adoptaseră vrînd parcă să avertizeze; „Nu mă atinge, sînt țepos...“

A. Golovanov

O DESCOPERIRE BIZARĂ

Prințesa era... o maimuță

Nu de mult, doi cercetători de la Universitatea din Michigan au făcut la Cairo o descoperire bizară. Studiînd o mumie care, după cum se credea, era a prințesei egiptene Montemhit, moartă curînd după naștere, ei au găsit mumia unei maimuțe...

E adevărat că pînă atunci mumia nu fusese „desfășurată“. Egiptologii nu avuseseră nevoie de dovezi prea directe, de vreme ce rămășițele pămîntești ale prințesei fuseseră descoperite în sarcofaagul reginei Makeri, care, așa cum rezultă din inscripțiile de pe sarcofaag, era mama micuței Montemhit. În cursul cercetărilor din ultimele luni, la care au colaborat universitățile din Michigan și Alexandria, s-au făcut însă o seamă de radiografii ale mumiilor. Cînd a venit rîndul prințesei Montemhit, cercetătorii au constatat, uimiți, că fișile de pînză ale mumiei ascundeau trupul unei maimuțe. Așadar, regina și maimuța fuseseră îmbălsămate în același timp și îngropate în același sarcofaag. Cine și de ce a sustras corpul prințesei Montemhit, înlocuindu-l cu o maimuță?

Deocamdată nu se știe, și poate că nici nu se va ști vreodată.

M. E. Enohin

OAMENI ȘI PASIUNI

Toate steagurile din lume

Colecția lui I.G. Tinin cuprinde aproape toate steagurile din lume. Veterarul drapelurilor de azi datează din secolul XII și e originar din Danemarca. Printre cele mai noi se numără drapelurile statelor ce și-au cucerit independența de curînd sau ale celor ce încă mai luptă pentru libertate.

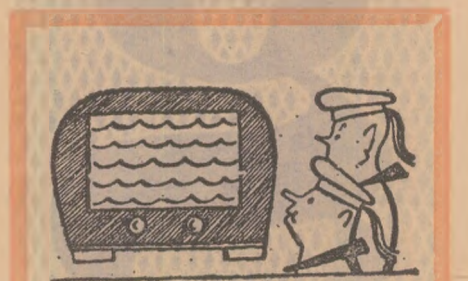
Japonia e reprezentată prin cele mai multe steaguri. Și nu întîmplător, întrucît în Țara Soarelui Răsare există mai multe drapeluri oficiale; de stat, imperial, al prințului moștenitor, al prințesei moștenitoare, al marinei, al poștei, al vămii și încă multe altele.

Din documentele care însoțesc colecția lui Tinin mai aflăm, de pildă, că drapelul Australiei a fost „inventat“ de un elev care l-a împodobit cu constelația Crucea Sudului, sau că pe cel al Indoneziei e înfățișată o pasăre ale cărei aripi au cîte 17 pene, (independența națională a Indoneziei e sărbătorită la 17 august).

I.G. Tinin întreține o vastă corespondență cu colecționari din străinătate și organizează periodic expoziții.

2000 de creioane cu personalitate

Cele două mii de creioane ale familiei K. Pokrovski au fost adunate de două generații timp de 30 de ani. Posesorii colecției, tatăl și fiul Pokrovski, au împărțit-o după „proveniența națională“ a creioanelor; 300 sînt de origine germană, peste 200 sînt din Cehoslovacia, 15 din Japonia, 25 din Anglia, 40 din China ș.a.m.d. Unele sînt produse în serie, altele executate special pentru familia Pokrovski. Iar între aceste două categorii, se află un mare număr de creioane originale ca formă și dimensiuni, fiecare cu personalitatea lui; cu 3 sau 8 muchii, plate sau elipsoidale, creioane care au la un capăt o pensulă, o lupă sau chiar un clopoțel. Altele au imprimate pe ele date calendaristice sau tabla înmulțirii, fotografii de stele de cinema, semne de circulație sau diferite reclame.

Emisiune pentru marinari
Desen de M. Vaisbord

Poșta medicului

(Urmare din pag 8-a)

B.I. — Tirnăveni: Este bine să faceți mai întâi un tratament balnear.

V. POPA — Lugoj: Consultați un specialist dermatolog întrucât e probabil vorba de o boală de piele.

M. OLTEANU — Titu: Poate fi datorită constipației de care suferiți. Oricum se impune un examen chirurgical.

MAGDA — Com. Baru (Hunedoara): Impotriva părului gras și a mătreții folosiți, în afară de Gerovital H 3, un șampon special pentru părul gras (o dată pe săptămână). În apa de clăt看 adăugați zeama unei jumătăți de lămâie. Faceți concomitent un tratament cu Seborol, inițial zilnic timp de o săptămână, apoi timp de una-două săptămâni la 2-3 zile.

COVACI N. — Sibiu: Este un accident într-adevăr foarte rar al vaccinării, care se va remedia în timp. Urmăți în continuare tratamentul indicat (vit. A + D₂, vit. C., placentă Filatov, Nilfan).

I.P. — Galați: 1) În prostatita cronică, în funcție de natura ei se mai pot face și alte tratamente — locale și generale — în afară de Testosteron, dar numai sub supraveghere medicală. 2) Vă recomandăm lucrarea „Medicina în familie” sub redacția prof. Dr. Marin Voiculescu. 3) Puteți face un tratament cu Gerovital H 3. Vă sfătuim să utilizați drajeuri și injecții. „Modul de întrebuințare” se găsește în prospectul ce însoțește preparatul.

CEZAR CĂLIN — Vaslui: Am citit și noi articolul prof. dr. Feodor Uglov, dar avem impresia că tratamentul nu a intrat încă în uz, fiind numai în studiu.

V.V. — Botoșani: Sint accidente inerte, care se vor remedia pe parcurs. Nu încurajați cercul vicios, căci neîncrederea generează eșecul și invers. Poate ar fi bine să faceți un tratament ca cel indicat sub U.F.M.-Ploiești, timp de 5-6 luni.

V.S.T. — Iași: Pentru a vă indica un tratament am avea nevoie de analiza secreției uretrale „bilaterală” + antibiogramă. 2) Faceți frecții seara cu Saliform. 3) Vă recomandăm o radioscopie pulmonară și un control cardiologic.

G.T. — Turda: Este o problemă care în nici un caz nu ține de „Poșta medicului”. Regretăm.

HAMLET — Timișoara: Faceți o radioscopie gastrointestinală, chimismul gastric și proba de digestie, pentru a vă putea da o indicație.

ȚĂRANU ION — Reșița: Consultați un specialist în neuropsihiatrie infantilă și în orice caz faceți copilului o electroencefalogramă. Apoi reveniți.

ANCA IOAN — București: Vă mulțumim pentru aprecieri și pentru rindurile dv. calde. 1) Ca alimentație, vă recomandăm viscere, în special ficat (conține vitaminele A, B₁, B₂, „principiul antianemic”) și creier (conține lecitine, nucleine, fosfor) și este indicat în surmenaj, ouă (conțin fosfor 242 mg% și fier 8 mg%, iar gălbenușul vit. A, B₁, B₂, E, D și acid folic); dintre legume: spanac, morcovi, cartofi, praz, linte, castraveți, roșii. 2) Ceaiul de sunătoare are efect ușor laxativ și colagog-coleretic asupra secreției biliare. 3) Cafeaua. 4) În cazul dv. nu este posibilă o „degenerare” în schizofrenie. 5) Vă recomandăm cură de altitudine, plimbări în aer liber, gimnastică și sport, hidroterapie (dușuri reci crescând progresiv durată și scăzând temperatura) precum și metodele moderne de relaxare și autosugestie.

M.P.M. — Barboși (Galați): Sint fenomene de astenic sexuală remediabile. Faceți un tratament cu Folcisteină.

GEORGESCU AUREL — Cluj: 1) Impotriva zgomotelor, antifoane introduse în ureche. 2) Pentru celelalte fenomene, în afară de medicația pe care o luați urmați sfaturile date sub Anca Ioan — București la pct. 5.

Pentru dv.

TÎRGUL DE TOAMNĂ

Un nou prilej de a vă aproviziona **LA PREȚURI REDUSE** — cu toate articolele de îmbrăcăminte și încălțăminte necesare în sezonul de toamnă.

NUMAI PÎNĂ LA 2 NOIEMBRIE numeroase articole de sezon, oferite într-un bogat sortiment de magazinele specializate, se desfac **CU REDUCERI PÎNĂ LA 30%**.

CEREȚI

Stofe

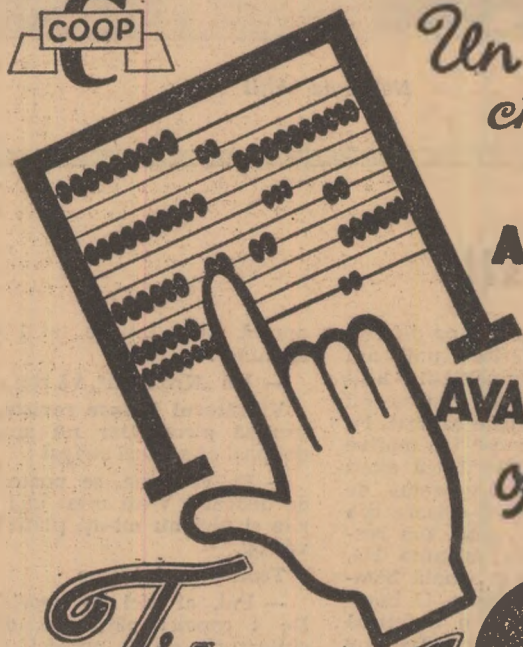
**DIN LÎNĂ PURĂ
CU FIRE FINE,
SUPERIOARE**

PRODUSE DE

„LIBERTATEA”

SIBIU

VARIAT SORTIMENT
DE DESENE ȘI CULORI

Un calcul
cît de
simplu

**ARATĂ
CLAR**

AVANTAJELE

oferite
de

Tîrgul

DE

toamnă

7 OCTOMBRIE - 2 NOIEMBRIE

REDUCERI DE PREȚURI PÎNĂ LA 30%
LA ÎMBRĂCĂMINTE ȘI ÎNCĂLȚĂMINTE
DE SEZON ÎN MAGAZINELE COOPERATIEI DE CONSUM

**ELEGANT
ÎMBRĂCAT
CU
CONFECȚIILE
PRODUSE
de**

**„STEUA ROSIE”
SIBIU**

Nostalgia bălții

Varianta 111

Oamenii ajung la balamuc pe diferite căi și din motive diferite: unii din cauza unei dragoste neîmpărtășite, alții din pricina magnetofonului din vecini sau a poeziilor suprarealiste ș.a.m.d. Pe scurt, în medicină se cunosc 110 motive care pot duce la balamuc. Dacă aveți curiozitatea să răsfoiți un tratat de specialitate, vă puteți alege oricare din ele, după plac. Teofilov, însă, om respectabil și holtei, a ales varianta 111.

Totul i s-a tras de la o banală bomboană. O bomboană cu lapte. O bomboană minusculă, pe care o bufetieră i-a vîrît-o în mînă după ce Teofilov băuse o limonadă și pusese o monedă pe teșchea. În primul moment Teofilov nu înțelese semnificația gestului bufetierei, fetișcană nostimă, se fistici, șopti „mulțumesc” și așteptă răbdător restul. Bufetiera nu-i mai dădu însă atenție și-și văzu de b'scuiți și de prăjituri. Teofilov șopti rusinat:

— Nu vă su-ărați, restul...
— Ce rest? se zborși bufetiera. Ți-am dat restul!

— Vă rog să mă lertați, biiui Teofilov, dar n-am primit nimic în afară de bomboana asta, pentru care v-am mulțumit.

— Te prefaci că nu înțelegi? Ți-am dat o bomboană în loc de rest! N-am mărunt!

Lui Teofilov nu-l rămase altceva de făcut decît să pună bomboana în buzunar și să se retragă.

În drum spre casă intră într-un magazin de legume și zarzavaturi, cumpără un kilogram de mere și primi drept rest o legătură de pătrunjel uscat. De data asta, însă, Teofilov înțelese imediat despre ce era vorba, viri calm pătrunjelul în sacoșă și plecă.

La farmacie cumpără aspirină, dar primi, fără să crîncească, și un pachetel de sare amară. În aceeași zi mai vizită și alte unități pentru deservirea populației și căpătă în loc de rest următoarele: la poștă un timbru, la patiserie o gogoară, la magazinul alimentar chibrituri, la papetărie o peniță „rondo”, la restaurant nimic. De fiecare dată, Teofilov azea cu grijă echivalentul monetar într-un buzunar al sacoșei. Gogoșă însă o mîncă, dură ce constatase că buclucășul articol de patiserie îi pătase nu numai sacoa ci și buzunarul hainei, în care încercase s-o depoziteze.

În fața chioșcului de ziare holteiul nostru scoase din sacoșă legătura de pătrunjel, socoti ceva în gînd și mai puse deasupra chibriturile și sarea

amară, apoi întinse totul vînzătorului spunînd:

— Un „Krokodil”, vă rog...

Vînzătorul întinse revista și Teofilov vru să plece. Dar nu apucă să facă doi pași că se auzi strigat:

— Ei, cetățene, se poate să fiți atît de distrat? V-ați uitat aici cumpărăturile și nici nu mi-ați plătit! 12 copeici, vă rog.

Teofilov se întoarse.

— Păi, ai aici 12 copeici, spuse el, De 4 copeici pătrunjel, de 6 copeici chibrituri, de 2 copeici sare amară. Ce mai vrei? Poate că n-ai nevoie de sare amară, dar nici eu n-am fost în-trebat dacă-mi trebuie.

Vînzătorul se arătă însă neînduplecat. În cele din urmă amenință să cheme miliția. Teofilov trebui să plătească cu banii peșin și să ia înapoi echivalentul în pătrunjel, chibrituri și sare amară. Cînd dădu să plece, vînzătorul duse un deget la timplă și-l învîrti. Semnificația gestului e cunoscută.

Dacă Teofilov ar fi fost mai perspicace, ar fi interpretat această întîmplare ca un avertisment că în curînd avea să descopere varianta 111, despre care a fost vorba mai sus.

Dar să nu ne grăbim.

În fiecare zi el continua să adune fel de fel de corespondente ale copeicilor, pe care vînzătorii i le înmînau în chip de rest.

„Ia te uită, filozofa Teofilov în sinea lui, ospătarii sînt cei mai cinstiți din toți. Dacă n-au mărunțis nu-ți bagă pe gît o felie de piine sau cîteva boabe de fasole din garnitura de la șnițel. Nu-ți dau nimic și basta!”

Într-o zi, după ce adunase un morman de copeici metamorfozate, Teofilov făcu pasul hotărîtor și ultim pe calea spre descoperirea variantei 111: își luă sacoșă burdușită și se îndreptă spre bancă.

— Ați putea să-mi schimbați niște mărunțis în bancnote? se adresă el casierului. Am o desagă întregă de copeici și nu mai știu unde să le țin.

— Se poate, firește! Cu condiția ca monedele să nu fie perforate sau de-formate.

— Nici măcar alterate, tovarășe casier! răspunse Teofilov, desțînd conținutul sacoșei în fața funcționarului. Apoi adăugă:

— Am aici o listă care o să vă ușureze calculul.

Și Teofilov întinse casierului o foaie de hîrtie pe care scria:

„37 bucăți bomboane a cîte o copeică bucată = 37 copeici, 2 pachete de sare amară a cîte 2 copeici pachetelul = 4 copeici, 25 bucăți gogoși a cîte o copeică bucată = 25 copeici, 29 legături de pătrunjel uscat a cîte 4 copeici legătura = 116 copeici, 33 de tablete de antinevralgic a cîte o copeică bucată = 33 de copeici, 6 nasturi pentru rochii a cîte 2 copeici bucată = 12 copeici, 7 creioane a cîte 5 copeici bucată = 35 copeici etc. etc... Total — 401 copeici”.

Casierul privea incremenit. Apoi începură să-i tremure, rînd pe rînd, maxilarul inferior, mîinile, picioarele. Cu chiu cu vai reuși să formeze numărul de telefon al clinicii de psihiatrie...

Nu mai știu ce s-a întîmplat mai departe. Bănuiesc însă că dacă Teofilov a avut norocul să cadă pe mîna unor medici care își fac singuri cumpărăturile, n-a fost socotit nebun și i s-a redat libertatea. Oricare a fost însă soarta lui Teofilov, ce e de făcut, oameni buni? Să adoptăm varianta 111 sau să ne umplem sacoșă cu resturi?

D. Abadjiev

Un formular misterios

— Ia uită-te la formularul ăsta, te implor! spuse 43-88-34 topăind de bucurie și dînd din coadă. Nu mi-ai fi închipuit că mai există ființe atît de primitive! Ascultă aici, îți citesc răspunsurile:

- Nu.
- Nu.
- Nu știu.
- N-am urmat astfel de cursuri.
- Nu mă pricep.
- Nu pot.
- Nu cred că voi fi capabil.
- Nu pot.
- N-am.
- Nu corespund.
- E imposibil.
- Nu zbor.
- Numai pe uscat.
- Nu le percep.
- Numai șapte culori.
- Numai trei dimensiuni.
- Sînt muritor.
- Nu mă regenerez.
- Numai două mîini.
- Incapabil de telepatie.
- Nu mi-am însușit telecinetica.
- Nu mă telereproduc.
- N-am darul previziunii.

43-88-34 jubila.
— Ce zici de ființa asta jalnică? hohoti el și mai tare. Pun pariu pe ce vrei că nu ghicești cine e!
— Omul a dat răspunsurile astea! declară 43-16-39. Și 43-88-34 plecă cu coada între picioare.

I. Nikitin

La nivel mondial

Vestea a produs o adevărată explozie, declanșînd o amplă acțiune de pregătire. Era și firesc: institutul nostru de proiectări urma să fie vizitat, pentru întia oară în scurta lui existență, de o delegație din străinătate. De colegi de breaslă din Almazonia.

Mai întii a fost formulată deviza sub care avea să se desfășoare întîlnirea: „Totul la cel mai înalt nivel mondial!” Zis și făcut.

Pe parcurs se iviră însă multe probleme. În primul rînd, majoritatea co-

visitoare a lucrătorilor institutului nu era în stare să susțină o conversație în limba almazonă. De aceea comitetul de pregătire iniție o vastă campanie de învățare a limbii almazone, prin toate metodele indeobște cunoscute, inclusiv aceea a studiului în somn.

Pentru o mai bună cunoaștere a vieții poporului almazon a fost organizat un Festival al filmului almazon. Filmele, prezentate în sala de ședințe a institutului, puteau fi vizionate la orice oră din zi și o bună parte a orele de noapte. Ce-i drept, în săptămîna cit a durat Festivalul au fost prezentate numai cele două filme alma-

zone puse la dispoziția institutului. În timpul rămas disponibil au rulat în schimb o sumedenie de filme italiene, franceze și mai ales franco-italiene. Să încadrau însă perfect în tematica Festivalului deoarece, după cum ni s-a explicat, actorii care jucau în aceste filme erau foarte populari în țările din imediata apropiere a Almazoniei.

Salariatele tinere din institut se apucară cu rivnă să învețe dansurile îndrăgite de tinerii almazoni. Asta mai înainte de a fi cunoscută compoziția delegației în ceea ce privește vîrsta, sexul etc.

Organizatorii acordau o atenție deosebită mesei festive. După îndelungi dezbateri s-a ajuns la concluzia că ea trebuie să fie pregătită în spiritul tradiționalei bucătării rusești: friptură de urs, colțunași cu carne siberieni, plăcinte cu ciuperci etc. și, înainte de toate, celebrele blînelor cu cele mai variate sortimente de icre.

Delegația sosi într-o vineri. Oaspeții se arătară plăcut impresionați de interiorul camerelor unde erau găzduiți (pereții fuseseră zugrăviți în culorile drapelului național al Almazoniei), de ireproșabilul accent almazon al dialectului vorbit de portarul Mihail Ivanovici, de eleganța femeilor noastre împodobite cu bijuterii exotice inspirate din folclorul almazon, în sfîrșit de belșugul mincărurilor de pe masă.

După cîteva cuvinte de salut ne-am așezat cu toții la masa festivă...

Spre dimineață ne-am transportat oaspeții în mașini, i-am întins cu grijă pe banchete iar președintele comitetului de organizare porunci:

— La aeroport cu ei, băieți!

— Dar cum rămîne cu schimbul de experiență, fraților? își aminti cineva, dar i se explică pe loc că experiența celor care nu rezistau la un ospăț organizat la cel mai înalt nivel mondial nu făcea doi bani.

Așa că ne-am dus direct la institut, cu conștiința împăcată.

I. Levin